UKRAINIAN NEWS
The only Ukrainian Weekly West of Winnipeg
10967 - 97th Street
Edmonton 17, Alta, Canada
Phone: 422 - 5708
RETURN REQUESTED
Річна передплата в Канаді — $5.00
Окреме число: 15 центів

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

3 ЧЕРВНЯ 1971
Число № 22
тижневик „УВісті" виходить щочетверга в Едмонтоні
РІК XLIII VOL. XLIII
JUNE 3, 1971

СССР ТА ЄГИПЕТ УКЛАДАЮТЬ 15-РІЧНИЙ СОЮЗ

Советський президент Н. Подгорний та єгипетський президент А. Садат підписали умову, на основі якої СССР далі даватиме Єгипетові військову, економічну, політичну та наукову допомогу. Окрім того, обидві держави зобов'язалися не вмішуватися у внутрішні справи другої країни. Дехто пояснює це як советську згоду на усунення від влади в Єгипті шістьох міністрів та багато старшин, що були прихильниками СССР.

СССР зобов'язався дати військових інструкторів, які навчали б єгипетських вояків орудувати модерною советською зброєю та військовим вирядом, щоб „Єгипет міг здобути назад Синайський півострів". Практично це означає, що советські „інструктори" будуть перебувати в Єгипті майже постійно, бо СССР завжди буде мати якусь нову зброю.

Обидві держави також зобов'язалися „узгіднювати свої становища, якщо десь вирине небезпека для миру", тобто СССР навіть може вмішатися в єгипетсько-ізраїльську війну, якщо б СССР уважав, що така війна загрожує мирові. Ізраїльський міністер закордонних справ А. Ебан сказав, що він сподівається, що „єгипетсько-советський договір не вб'є можливости безпосереднього порозуміння між Ізраїлем і Єгиптом.

ОБМЕЖУЮТЬ ПОЇЗДИ В АЛБЕРТІ

Канадська комісія транспорту погодилася, щоб залізнича лінія Сі-Пі-Ар заперестала обслугу подорожніх на лінії Калгарі-Летбридж-Медисин Гет, а лінія Сі-Ен-Ар на лінії Кемровз-Калгарі. Зате лінія Сі-Пі-Ар має подвоїти число поїздів між Едмонтоном і Калгарі.

Тепер між обома містами їздить лише один пасажирський поїзд. Відтепер мусять їздити два, щоб поправити пасажирську обслугу.

Рішення транспортової комісії обов'язує п'ять років. Після того залізнича компанія має право старатися про нову перевірку. Сі-Пі-Ар нарікає, що минулорічний дефіцит з пасажирського руху на лінії Едмонтон-Калгари перейшов 290,000 дол. Цього року, при збільшеному числі поїздів, буде ще гірше. Але Сі-Пі-Ар має право домагатися звороту 30% дефіциту від федерального уряду, який зобов'язаний прийти з допомогою залізничим лініям, якщо вони тратять гроші на послугах для пасажирів.

ЛІБЕРАЛИ ВТРАТИЛИ ПОСЛА

У понеділок відбулися додаткові вибори в чотирьох федеральних виборчих округах. Лібeрали задержали два посольські мандати в Квебеку, зате втратили один мандат в Онтаріо для НДПартії. В Новій Скошії консервативна партія задержала свій мандат, який мала перед тим.

Трюдо й арештовані українці

У ФЕДЕРАЛЬНОМУ ПАРЛЯМЕНТІ АТАКУЮТЬ ПРЕМ'ЄРА

Перед виїздом канадського прем'єра П. Трюдо у відвидини до СССР багато канадських українців мали надію, що Трюдо, в розмовах з советськими політиками, порушить справу арештованих українців у СССР, які домагаються нічого іншого, лише впровадження в життя постанов советської конституції, зокрема якщо йдеться про права української мови в Україні.

Про арештованого історика Валентина Мороза та інших українських письменників й публіцистів прем'єр Трюдо міг знати хоч би зі звітів канадських газет про демонстрації українців у Канаді, а теж з листів, які до його бюра в тій справі слали організації українських канадців.

На жаль, всі сподівання на якунебудь інтервенцію прем'єра Трюда розвіялися. Прем'єр підтвердив своє незацікавлення справою арештованих українців, яке він виявив в розмові з репортером Сі-Бі-Сі на літаку в поворотній дорозі з СССР.

На запит журналіста, чи в розмовах із советськими політиками він порушив справу арештованих українських діячів культури, Трюдо відповів, що він про цю справу зовсім не говорив. Він сказав: «Я зовсім одверто уникав розмови про це. Я старався дістати деякі дані, які дозволили б мені говорити на такій основі, на якій я чувся би дійсно зобов'язаний і переконаний про слушність справи. Та, говорячи щиро, я не міг порушувати справ, з яких кілька були мені представлені, що я маю протестувати на користь такої чи такої, чи такої людини, що була арештована за свої націоналістичні переконання. Моє становище в СССР чи Канаді є того роду, що кожний, хто порушує закон, щоб обстоювати свої націоналістичні переконання, не може сподіватися великого співчуття від мене. Я зокрема не вважав за відповідне порушувати ніяку справу того роду, що могла б дати Брежневу чи Косигінові причину сказати: «Це добре, знаєте, але чого ви післали до тюрми деяких провідників Фронту для визволення Квебеку-ФЛК? Остаточно вони вважають, що вони воюють за належність Квебеку. Наші люди кажуть, що вони воюють за незалежність України. Чому ви маєте право післати до тюрми своїх революціонерів, а ми не можемо замикати наших?».

Заява прем'єра Трюдо, яку передрукували майже всі канадські газети, викликала прикрі коментарі не лише серед канадських українців, але й серед багатьох інших канадців та редакторів та багатьох газет.

Кілька консервативних послів піднесли цю справу в федеральному парляменті. На засіданні парляменту в понеділок, 31 травня, посол Е. Вуллямс з виборчої округи Калгарі-Північ запитався, чи „прем'єр Трюдо, коли «повернувся безпечно до Канади, ще й дальше тої думки, що боротьба українців за визволення в СССР є така сама, як та, що її минулої осені вів ФЛК?» Коли парляментарний спікер відхилив те питання, як незгідне з процедурою парляменту, посол Вуллямс запитав, чи, після заяви прем'єра в радіо, він погодився би піти перед спеціяльний комітет й виснити своє становище щодо боротьби українців за визволення та щодо дальших каральних заходів супроти ФЛК. Після деякої дискусії між послом Вуллямсом та спікером, прем'єр Трюдо сказав, що він уважає, що найкраще місце відповідати на того роду питання є таки парлямент.

Тоді посол з західного Едмонтону С. Папроцький запитав, чи прем'єр не міг би поінформувати парлямент, яка була розмова між ним та Брежневим та Косигіном на тему звільнення визначного українця Валентина Мороза. Прем'єр відповів: «Я не інтервеніював у цій справі особисто, але я знаю, що деякі члени з моєї делеґації говорили про це. Я постараюся довідатися, що сталося і я здам звіт».

На це Папроцький запитав: „Чому прем'єр виявив в тому випадкові дискримінацію й недостачу внутрішньої відваги не порушити тої важливої справи?" Спікер заборонив дальше говорити послові Папроцькому, бо це на думку спікера вже не був запит, а промова.

З черги посол С. Корчинський з округи Мекензі запитав, чому прем'єр Трюдо не порушив справи різних національних груп у СССР, бо в той спосіб СССР був би змушений під тиском світової опінії дати деяку свободу народам, що живуть у СССР. Окрім того, посол Корчинський запитав, чи прем'єр має якесь запевнення, що в будучності можна буде з советськими політиками говорити про це. Після того в парляменті зчинився гамір, і прем'єр відповів, що він не чув питання. Посол Корчинський сказав, що посли зчинили гамір, бо прем'єр не підніс справи українських націоналістів. Після того спікер відібрав послові Корчинському голос.

Відтак посол В. Скорейко зі східного Едмонтону питав, яке справдання прем'єр Трюдо має на те, що він порівняв українських націоналістів із ФЛК в Квебеку. Прем'єр відповів: «Я не порівнював націоналістів ніякої країни з націоналістами Квебеку. Я лише казав, що становище канадського уряду є таке, що ми не піддержуємо незалежности ніякої країни, ані ніякої країни, яка визнана міжнародним правом, не інакше, як ми не хотіли би, щоб якась інша країна піддержувала змагання до незалежности якоїнебудь частини Канади».

На те посол Р. Томпсон з Ред Дір поставив питання: «Чи у відношенні до Валентина Мороза, який ніколи не пропаґував відділення України від Росії, який ніколи не вчинив ніякого насильства і ніколи не пропаґував насильства»... В тому місці спікер перервав питання посла Томпсона, вважаючи, що воно виходить поза рямці питання й не дозволив йому дальше говорити.

Дальша дискусія в парляменті йшла на тему іміграції жидів із СССР до Палестини. В цій справі прем'єр Трюдо інтервеніював у советських політиків й дістав запевнення, що уряд старається давати дозволи більшій кількості жидів, що хочуть емігрувати до Ізраїля, як це було досі.

Дискусію в парляменті між консервативними послами та прем'єром Трюдо передали радіостанції та багато канадських часописів, деякі навіть із їдкими коментарами.

Хід дискусії в парляменті подаємо на основі офіційного звіту парляменту (Генсард).

Засудили литовського моряка

Литовський моряк С. Кудірка, який втік був з советського судна на американське і якого американські моряки видала советському капітанові судна, що з нього втік, дістав за свою спробу втечі 10 років тюрми.

Кудірку судив найвищий литовський суд у Вильні. Від присуду нема ніякого відклику.

Совєти бояться Китаю

Як виходить зі звітів різних розвідок, СССР і далі боїться комуністичного Китаю й збільшує число вояків на китайсько-советському кордоні. Тепер на советському боці є понад 400,000 советських вояків. Число їх постійно зростає. СССР підтягає на кордон теж модерну военну техніку.

Советські укріплення розтягнені на 200 миль вглиб советської території.

У КАНАДІ ПРОДУКУЮТЬ БІЛЬШЕ М'ЯСА

У 1970 р. Канада випродукувала 3.3 мільярди фунтів м'яса із худоби та свиней, тобто на 5% більше, як в 1969 р.

Поодиноко випродуковано: волового та коров'ячого м'яса: 1,841,226 фунтів, телятини: 112,477 фунтів, баранини та м'яса з ягнят: 15,253 фунтів та свинини: 1,333,723 фунтів.

На одну особу в Канаді припадало 157,1 фунтів м'яса річно. В тому було: 85.7 фунтів воловини, 4.5 фунтів телятини, 3.5 фунтів баранини, 55.9 фунтів свинини та 4.7 фунтів м'яса із коробок. До того на кожного канадця припадає ще 44.8 фунтів м'яса зі свійської птиці.

В Туреччині вбили терориста

Турецька поліція та військо, які шукають за дев'ятьма членами комунізуючої організації „Турецька народна армія визволення", що замордували ізраїльського консула Е. Ельрома, натрапили на слід двох терористів в одному домі в Стамбулі.

Терористи замкнулися й захопили 14-річну дочку турецького майора як закладницю і загрозили, що її вб'ють, якщо їм не дозволять безпечно виїхати з Туреччини до іншої країни. Поліція не погодилася на їхні домагання, застрілила одного терориста, а другого поранила. Дівчину врятувано живою. На вулиці, біля дому, де були терористи, зібралася велика товпа турків, які кинулися на пораненого терориста й хотіли його злінчувати, але поліція його врятувала й завезла до шпиталю.

Поліція пошукує й далі тих, що вбили консула. Досі арештувала понад 1,000 осіб, яких підозрівають у приналежності до „Турецької народної армії визволення".

Захопили жидівського консула

Чотири члени турецької комунізуючої організації „Турецька народна армія визволення" захопли ізраїльського консула 58-річного Ефраїма Ельрома.

Турецька народна армія визволення має зв'язки з арабською терористичною організацією „Популярний фронт для визволення Палестини". Тому турецька поліція вважає, що турецькі терористи діяли або з доручення або бодай у порозумінні з арабами. Ельром був давніше заступником команданта спеціяльної поліційної частини в Ізраїлі й переслухував перед судом захопленого ізраїльцями німецького нациста Айхмана, якого відтак ізраїльський суд за нищення жидів засудив на смерть.

Терористи не застали консула вдома й ждали на нього. В міжчасі вони захопили десять осіб, що ввійшли були до його мешкання й зв'язали їх та держали під сторожею. Як Ельром увійшов до мешкання, вони кинулося на нього й хотіли його забрати. Ельром боронився, але напасники перемогли його, завинули в простирало, винесли до автомобіля й виїхали в невідомому напрямі, залишаючи інших захоплених осіб у мешканні.

За звільнення консула терористи домагалися випущення на волю кількох їх арештованих членів. Коли турецький уряд відмовив, терористи вбили консула. Його тіло знайшла турецька поліція. 25,000 вояків та поліція пошукують злочинців. Світлини 8-ох членів терористичної організації розвішено на публічних місцях, і поліція просить інформації про них. Одного з них уже арештували.

Тіло консула перевезено до Ізраїлю й поховано в Тель-Авіві.

Короткі вістки

◆ **Щоб рятувати 300 огородників Британської Колюмбії, що вирощують суниці.** Федеральний міністер Г. Олсон, встановив податок на суниці, імпортовані з ЗДА або Мехіко. Податок виносить 18,5%-22,5%.

◆ **Фабрика автомобілів** Дженерал Моторс плянує видати 150 мільйонів долярів на досліди, як зменшити затруєння з спалюваного пального (газоліни) в автомобілях.

◆ **Від 1 червня подорожчали** оплати за телеграми, висилані із Канади до інших країн. Обидві телеграфічні агенції Сі-Пі-Ар та Сі-Ен-Ар числитимуть тепер по два центи більше від слова.

◆ **У Гендері, Ню Фавндленд**, з кубинського літака, який набирав там пальне, втекла советська громадянка Павліна Зеліцька та її два сини, що їхали до Куби, де працює її чоловік. Перед тим з кубинського літака втекла двоє болгарів. Всі вони просили азилю в Канаді.

◆ **25 вчителів з Манітоби** їде до Франції на літні курси вивчати французьку мову. Кошти подорожі платить федеральний та провінційний уряд. Кошти вдержання в Франції та оплату за навчання платить Інститут мов, де вони будуть навчатися.

◆ **У Британській Колюмбії** подорожчало молоко. Кварта молока буде коштувати тепер 38 центів, замість дотеперішніх 36 центів.

◆ **У Квебеку вилетів з рейок** вантажний поїзд залізничої лінії Сі-Ен-Ар. 15 вагонів, що везли пальне (газоліну) запалилися, а 80 вагонів полетіло в ріку Матапедія. Шкода: понад 1 мільйон долярів.

◆ **Канадський уряд ухвалив** дати пакістанським утікачам в Індії 2 мільйонів долярів. Допомога складатиметься з харчів, ліків та готівки. В Індії живе тепер понад 4 мільйони втікачів з Пакістану.

◆ **Протягом триденних вакацій** згинуло в ЗДА в автомобілевих нещасливих випадках 521 осіб.

◆ **Латвійський найвищий** суд засудив чотирьох жидів, що старалися про дозвіл виїхати до Палестини: від одного до трьох років трудових таборів суворого режиму.

◆ **Чотири румуни** примусили пілота румунського пасажирського літака із чотирма іншими пасажирами приземлитися у Відні, де попросили азилю.

◆ **На летовищі в місті Река,** Югославія, розбився недавно югославський літак советської будови ТУ-134 А. Згинуло 78 осіб, в тому 72 англійці, що їхали до Югославії на вакації.

◆ **В Римі вулицями міста** маршувало 100,000 робітників. Вони домагалися від уряду: зменшення безробіття, поправи господарського стану та більшої допомоги бідним околицям в Південній Італії.

◆ **В Ізраїлі не вільно користуватися** радіом та телевізором у суботу та врочисті свята. Тепер ізраїльським воякам дозволено користуватися і радіом, і телевізорами, в ті дні, щоб вони були про все добре поінформовані.

◆ **Єгипетський президент** А. Садат заявив, що звільнить усіх арештованих єгипетських громадян, що сидять у тюрмі без засуду. Окрім того, поліція має перевести слідство в усіх арештованих без належної причини.

◆ **У Німеччині пасажирський** поїзд з шкільними дітьми наїхав на вантажний поїзд. Згинуло 40 дітей та 5 інших подорожніх. В Амстердамі, Голляндія, особовий поїзд наїхав на вантажний. Згинуло 5 осіб, а 25 було поранених.

РІДНА ШКОЛА ЕДМОНТОНСЬКОЇ ПАРАФІЇ СВ. ЮРІЯ ВЛАШТОВУЄ в неділю, 13 червня, о 3-ій год. попол. в УНДомі при 10920 - 96 вул. концерт з приводу 100-річчя народження Лесі Українки. Ця школа, заснована десять років тому, ввесь час служить великій ідеї рідного виховання. До служби цієї закликає Леся Українка: „Вставай, хто живий, в кого думка постала!/ Година для праці настала!/ Не бійся досвітньої мли, —/ Досвітній огонь запали,/ Коли ще зоря не заграла" („Досвітні вогні"). фотостудія „Алберта"

Обмежують суспільну допомогу для недолітків

Онтарійський міністер суспільної опіки Т. Веллс проголосив, що уряд тієї провінції постановив дати урядникам суспільної опіки право вирішувати, чи недолітки нижче 18 років мають право до суспільної допомоги, якщо вони залишать батьківський дім, чи ні.

В деяких випадках краще буде для дітей, сказав міністер, якщо вони повернуться до батьківського дому, як мають вести самостійне життя на кошт суспільної опіки. Працівники суспільної опіки, перед рішенням, повинні зв'язатися з батьками та вчителями недолітків.

Урядники суспільної опіки теж матимуть право вирішувати, чи давати допомогу втікачам з американської армії і тим американцям, що тікають перед набором до американської армії.

ПОМИНКИ НА ЦВИНТАРІ СВ. МИХАЇЛА В ЕДМОНТОНІ

Поминки на українському цвинтарі св. Михаїла відбудуться в неділю, 6 червня, о год. 2-ій пополудні.

Українські Похоронні Заведення в Алберті

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамованню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

Park Memorial Funeral Directors
9709 - 111 Ave., Phones: 422-2331 & 424-1633, Edmonton

Відділи в таких містах Алберти:
Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake
Myrnam — Vilna — Mayerthorpe — Wildwood

В. М. СМОЛИК, управитель

ROYALITE

Направна авт і троків — Перевірка моторів
Продаж високоякісної газоліни та оливи до авт.

Artic Service Station Ltd.
12608 Fort Road Edmonton, Alta. Ph. 476-2218
Власник і керівник: Маріян Страшок

JACK STRONG PHARMACY
& CAMEKA SHOP
10402 - 82 Ave. — Edmonton, Alta — Ph.: 439-2844
Відкрита щодня від год. 9-ої ранку до год. 9:30 ночі
В неділі і свята від год. 11-ої ранку до год. 9-ої ночі

МІСЦЕВІ Й ЗАМІСЦЕВІ ПЕРЕВОЗИ.
Перевози за контрактом — комерційні ціни.

Jim's Express & Transfer Ltd.
Phone: 422-6669

Найбільший склад матеріялів для будови та направи ВОДОТЯГІВ та ОГРІВАННЯ в місті

PLUMBING VILLAGE
DO IT YOURSELF PLUMBING & HEATING CENTRE
8025 - 104 St., EDMONTON, Alta. For Service Ph.: 433-3124

СССР накидається на амбасаду ЗДА

Московська „Літературна газета" закинула американському аташе для культурних справ М. Расселеві, що він використовує культурний обмін між ЗДА і СССР та зв'язки із совєтськими вченими для ведення шпигунської діяльности. Газета покликається на інформації від „авторитетних органів" (читай, таємна поліція — КГБ), що Рассел мав пропонувати двом американським вченим, що приїхали до Москви, щоб вони збирали інформації про совєтські фабрики зброї. Рассел мав теж домагатися від обох вчених, які перебували в СССР шляхом обміну вчених, щоб вони подавали йому імена совєтських вчених, які виїздять в дорозі обміну науковців до ЗДА.

Американська амбасада в Москві заявила, що всі твердження „Літературної газети є звичайною вигадкою, щоб відстрашити совєтських громадян від зв'язків з американцями.

THIBODEAU HEARING AID CENTRE (1968) Ltd.
AUDITONE
John ROBERTS
10055 Jasper Ave., Edmonton
Ph.: 424-5975 Res. 484-2562

Дрібні оголошення

● **PARIS FUR CO., 10343 - 80 Ave., EDMONTON, Alberta**
Подрібна та гуртова продаж. Нові футра і вживані. Направляємо, перероблюємо на зиму.

Архівно-музейна збірка

Як заповідано „Національний музей" у Львові, директор Музею д-р І. Свєнціцький звернувся з таким закликом до українського народу: „Наш національний музей має на меті зобрати на збірних предметах розвій культурно-національного життя Руси-України. Перш усего хочемо зібрати пам'ятки нашого власного культурно-національного життя, як дорогоцінні останки колишньої нашої слави, первістки будучого нашого розвитку-розцвіту. Через належне збереження тих пам'яток хочемо дати можливість широким кругам української нації пізнати своє життя-буття, а вчеш дати спромову вірно зобразити історію нашого культурного життя в сталу науку грядучим поколінням".

І ми теж хочемо зберегти для грядучих поколінь пам'ятки нашої культури та наше друковане слово, що їх наші піонери або сюди привезли, або тут в Канаді, видали. Збираємо всяке друковане слово, всякі пам'ятки різних святкувань та академій (програмки, стяжки, відзнаки, листочки, афіші ітд), світлини з життя та діяльности наших піонерів у Канаді. Якщо у Вас щось з того є, а ви самі не маєте заміру того зберігати, передайте нам, а ми збережемо то в нашій збірці.

Просимо тих жертводавців, що вже прислали свої матеріяли до архівної збірки, щоб подали нам свій короткий життєпис, теперішню адресу та, якщо мають, їхню світлину. Приготовляємо першу пам'ятну книгу першої сотні наших жертводавців, в якій хочемо подрукувати імена всіх жертводавців, що досі прислали матеріяли до нашої збірки.

Проголошуємо 33-ю й список осіб, що передали матеріяли до нашої збірки:

1. о. П. Петришин, Редвотер, Алберта (другий раз) — 20 банкнотів із різних держав та три рушники, вишивані на домашньому полотні в селі Залужжі, пов. Яворів, Західна Україна.

2. п. Гр. Байрак, Едмонтон — три банкноти Сибірського управління з 1918-1919 р.

3. п. Ю. Роїк, Едмонтон (другий раз) — журнали, часописи, програмки, особиста грамота та інші архівні матеріяли.

4. проф. В. Лопатнюк, Тосфілд — дві цінні книжки та журнали.

Всім жертводавцям щиро дякуємо.

Всі друки й матеріяли просимо слати на адресу:

Н. Уорук
10231 - 98 Ст.
Едмонтон 15, Алта
Тел.: 424-6905

ДЕНТИСТИЧНІ ЛЯБОРАТРІЇ

Wasson Denture Clinic
10154 - 103 Street
Phone 422-4718
Certified Dental Mechanic

Burton Denture Clinic
Certified Dental Mechanics
10279 - 101 St., Edmonton
Ph. 422-3235

ДЕНТИСТИ

Тел. офіс: 422-2411
дому: 488-2350
Dr. B. N. SHLAIN
ДЕНТИСТ
428 Tegler Building
Edmonton, Alta.

Д-р А. С. НАЙ
ДЕНТИСТ
520 Tegler Bldg.
Edmonton, Alberta.
Office Phone: 422-8553

ОКУЛІСТИ—ОПТОМЕТРИСТИ

ВЕГРЕВИЛ І ОКОЛИЦЯ!
щосуботи у Вегревіл від адресою:
Legion Hall, Ste. 3, Vegreville
DR. P. A. STARKO
ОКУЛІСТ
Адреса едмонтонського офісу:
230 Tegler Bldg., Edmonton
Phone: 422-1248

Dr. J. D. Tchir
ОКУЛІСТ
401 Теглер Блдг.
101 Стріт і 102 Авеню
Едмонтон
Тел.: 422-2856
В Форт Саскачеван кожної серяди.
Тел.: 543-3464

НЕ ВПУСТИЛИ ДО СССР ЖУРНАЛІСТА

З канадським прем'єр П. Трюдо поїхало до СССР 40 журналістів. 41-ому журналістові, М. Вінстонові, що мав писати для торонтського жидівського журналу „Джуіш стандард", совєтська амбасада відмовила візи з останній хвилині. Не подано офіційної причини відмови візи.

Між журналістами, що поїхали з прем'єром Трюдом до СССР, є кілька жидів, але вони пишуть для нежидівських газет.

Lincoln Hotel
COMFORTABLE ROOMS
Dining Lounge & Restaurant
10266 - 102 St., Ph.: 424-6112
Edmonton, Alberta

SAVE $$$$
JASPER AUTO PARTS
Edmonton
SAVE UP TO 50%
Guaranteet Parts for ALL CARS & TRUCKS
PHONE: 599-6621
Mailing Address:
Box 262, St. Albert, Alta

AARON DENTURE CLINIC
Затверджений дентистичний механік
10816 - 82 Ave.,
Полуднєвий Едмонтон
Bus. 432-7035 Res. 434-0493

ONE HOUR "MARTINIZING"
THE MOST IN DRY CLEANING
НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ ДЛЯ ЧИЩЕННЯ ОДЯГУ
7931 - 104 Street
Edmonton Tel. 433-5577

Shirley Potter Costumes
Винаймаємо для молодої цілий весільний стрій.
Весільні сукенки, вельони та прикраси на голову.
Теж сукенки для дружок, дівчат, що несуть квіти та для матері молодої.
10130 - 104 Street
EDMONTON, ALTA
Tel.: 429-1556

ОГОЛОШЕННЯ НОВОЇ РЕЧОВИНИ, ЩО ГОЇТЬ. СТЯГАЄ ГЕМОРОЇДИ
Ексклюзивна лікувальна субстанція, як перевірено, стягає гемороїди й направляє ушкоджені клітини.
Лаветний інститут для дослідів винайшов одну в своєму роді субстанцію, що стягає гемороїди безболісно. Вона усуває сверб і тривкість до мінут і приспішає лікування ушкодженої, запаленої тканини.
З кожному випадку, коли уступав біль, стягалося також ушкоджене місце.
Найважніше з усього те, що аналізи були такі досконалі, що ця поправа тривала багато місяців.
Цього доконано новою лікувальною субстанцією (Віо-Дуне) яка шкідливо помагає гоїти ушкоджені клітини.
Тепер Віо-Дуне можна мати в масті і в формі під назвою Preparation H. Питайте за нею в аптеках. Будете задоволені, або звернуть вам гроші.

ЛІКАРІ — ЕДМОНТОН

Д-р І. Смульський
Лікар і хірург
303 Professional Bldg.,
10830 Jasper Ave.
Phone Office: 424-1814
for appointment

Д-р М. Снігурович
Лікар і оператор
8825 - 118 Ave.,
Едмонтон, Алберта
Phone Office: 479-4348
Res.: 479-4443

Д-р В. А. Шандро
Оператор, спеціяліст нирових недуг та залози (Простейт гленд), що регулює моч
Член Королівської Комісії Хірургів
Тел. офісу: 488-9797
дому: 439-2408
116 St. & 100 Ave.,
214 Le Marchand Bldg.,
EDMONTON, Alta.

Д-р Г. Стефанин
F.R.C.P.(C)
Лікар - спеціяліст внутрішньої медицини і кормової системи.
215 ACADEMY PLACE
11520 - 100 Ave.
EDMONTON 14, Alberta
Phone Office: 482-4744
Res.: 484-3821

Д-р Левко Г. Фарина
окуліст-оптометрист
522 Tegler Building
Edmonton, Alta.
Телефон: 422-8631
Екзамінує очі — — Приписове окуляри

Д-р Н. Д. Голубіцький
PHYSICIAN & SURGEON
603 TEGLER BLDG.
Phone: 422-4543
Res.: Ph.: 452-2907

BROKEN OAT ROLLER SHAFTS
M-F Front Spindle Threads, Broken spindles, Splines, inc. J-D Crankshaft; Heads, Blocks, Axles, Threads, Housings; Lawn Mower crankshafts straightened, Straighten anything! Our jobs stand up!
You name it, we'll fix it for you, save you big money.
SYMONS METALWORKERS
Rocanville, Saskatchewan
Since 1923

Specialist
Automatic, Standard, Truck and Rear Ends.
Guaranteed — Lowest Prices
CLIFFS TRANSMISSION LTD.
10635 - 95 St. Edmonton
Phone 424-4401

EDMONTON'S LARGEST ASSORTMENT OF NOVELTY TEXTILES
"Fabric by the Yard — Remants by the Pound"
TEXTILE Discount Centre
10012 - 101 A Ave.
Edmonton, Alberta

ЗМІНА АДРЕСИ!

Подаємо до відома нашим Клієнтам та Приятелям, що ми перенесли наше бюро до нового приміщення, яке міститься недалеко від дотеперішнього (лише за рогом вулиці).

Приймаємо й дальше асекурацію від: вогню ● автомобіля і троків ● бонди для контракторів ● від крадіжкі ● особисту відповідальність ітд.

Наше завдання — не лише мати багато клієнтів, але теж дати найкращу обслугу.

І. ГУЛАСЦЬ
керівник і власник

ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ ПРО ТЕ САМІ!

АСЕКУРАЦІЯ — ТО НЕ ВТРАТА, А ЗИСК.

STAR AGENCIES (Insurance) Ltd.
НАША НОВА АДРЕСА:
10166 - 100 вулиця, кімната число 201
(друга підлога) ЕДМОНТОН
Нове число тел.: 424-6181

WONDERFUL TREATS-WONDERFUL BUYS

It's a week for lots of marvelous buys at Safeway. We have Exciting Bargains all over the store. Come and Stock Up for weeks ahead at these marvelous Savings. The foods are the fine quality you always get at Safeway. Check the empty spaces in your cupboard, freezer and refrigerator. Then head for Safeway and Big Savings.

SAFEWAY
CANADA SAFEWAY LIMITED

Вже Скоро 26 Червня (June)

Лиш за $1.00 можете виграти Один з 5 АВТОМОБІЛІВ

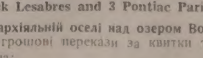

2 Buick Lesabres and 3 Pontiac Parisiennes

в єпархіяльній оселі над озером Вобман.
Чеки чи грошові перекази за квитки треба виставляти на:

UKRAINIAN CATHOLIC DIOCESAN RECREATION BRANCH
P.O. Box 6330 — Postal Station C
Edmonton 20, Alberta

Please send me ..... tickets at $1 per ticket on the 1971 Car Raffle.
Enclosed is my remittance (either cheque or money order).
Name .....
Address .....
.....
Telephone .....

This sweepstake is conducted by the Ukrainian Catholic Diocesan Recreation Branch under the authority of the Government of the Province of Alberta.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ЖУРНАЛ «НАЗАРЕТ»

У Чікаго почав виходити журнал (здається, квартальник) «Назарет», який буде висвітлювати церковні, передусім місійні та екуменічні, справи в дусі II Ватиканського собору, інформувати про Святу землю тощо.

У першому числі є цікаві статті єпископа Андрія Сапеляка, оо. А. Пекаря, М. Нички, Я. Свищука, д-ра Л. Мидловського, М. Бараболяка, Є. Дачишина та інших.

При прізвищах деяких священиків чомусь подасться «передсоборний» почесний титул «шамбелян». Цей титул давно скасований. Папа вже не має «двору»; папські достойники належать до «папської каплиці». Давні шамбеляни звуться тепер «почесними папськими капелянами».

BAYDALA Drug Stores

- Parkade (Cor. 103 St. & Jasper Ave.)
- Avord Arms (Avord Arms Bldg.)
- Northgate Professional Bldg. (12948 - 97 St.)

Specializing in Wigs — Radios — Prescriptions

"OPEN TILL MIDNIGHT ALWAYS"

ВИНАЙМАЄМО

НОВУ ПАРАФІЯЛЬНУ ГАЛЮ

на родинні і громадські імпрези

Приготовляємо весільні прийняття по приступних цінах.

Парафія св. Володимира в Калдер (Едмонтон)

12726 — 119 стріт. Телефон: 455-4906 або 454-1177

Пачки до Европи й Азії

Найстарша висилкова фірма на західну Канаду, яка висилає найкращої якости матеріяли англійського виробництва і готові речі всякого роду.

Також приймаємо речі, куплені в Канаді, за котрі мусимо брати всі оплати, що нам наложені.

Оплата за висилку пачки з Англії 11.75 дол. без різниці, чи пачка коштує 40.00 дол. чи 300.00 дол.

М. Лаврин

Overseas European Trading Co.

TEL.: 424-6860 10531 - 97 Street

EDMONTON 16, Alberta

Що спричинює те, що СІҐРАМ п'ять зірок продається краще, ніж усі інші роди віскі в Канаді?

ВАШ ДОБРИЙ СМАК!

Це легко зрозуміти чому. Прекрасна якість. Приємна на смак, приємна на око, безперечно найкраща якість. До того йде ім'я і якість Сіґраму. Доказ? Це також легко.

Seagram's FIVE STAR CANADIAN RYE WHISKY

ПРИЄМНА ВІСКІ!

Український вечір в німецькому ресторані!

КОЖНОГО ЧЕТВЕРГА, від 8-ої години вечора в ресторані „Гофбройгавс" будуть подавати українські страви.

Того вечора в ресторані українська оркестра буде приґравати українські мелодії, а ансамбль українського танцю „КОБЗАР" буде танцювати українські танці.

Очевидно, що, на бажання, можна буде дістати і всі німецькі та канадські страви, що їх ресторан подає щодня.

HOFBRÄUHAUS

Tel.: 422-1742

10209 - 97 St., Edmonton

Вісті з Едмонтону

Виступають танцюристи парафії Пресв. Євхаристії

(о.Я.Ф.) На закінчення навчального року відбувся концерт курсів народних танців при парафії Пресв. Євхаристії. Концерт відкрив парох о. Я. Федуник. У своєму слові він підкреслив значення народного танку, як один з проявів культури українського народу.

У виступах взяло участь 59 учнів у чотирьох групах. Група I: — К. Бистровська, Г. Джонстон, К. Кемпс, Ч., Б. і Д. Ожга, В. Полишій, Д. Серінк, С. і С. Сокман, Р. Солован, К. Тот, М. і Д. Варава, А. і Ш. Владика, Ш. і Д. Яніцькі, Д. Яворський, В. Юрків, Ш. і Г. Золтенко; група II і III: Т. Белла, А. Бовес, Т. Головата, Р. Климчук, Б. Комарніцький, Ш. Міськів, Т. Пахолюк, К. Петтіґрю, А. і І. Серінк, Д. Серінк, І. Шарун, М. і І. Снігуровичі, К. Сопронюк, Л. Тимчук, М. Дж., Дж. і Т. Яворські; група IV: Б. і Н. Головаті, М. Кадило, В. Климчук, Дж. Клодій, Ю. Монастирський, Дж. Пахолюк, В. Пазюк, К. Садовий, М. і Л. Сліпчук, Д. Солован, З. Н. і Г. Загородні.

Українських танців навчались теж деякі неукраїнські діти.

Сольові точки на фортепіяні виконали: А. Владика, Ш. Владика, Д. Варава, Ш. Міськів, М. Яворська, Д. Солован, Д. Серінк; на акордеоні: К. Тот; дует співали: Т. Белла і Т. Пахолюк; танцювальний дует: М. Кадило і Л. Сліпчук.

Програму уклав та нею керував п. В. Іщенко, інструктор курсів.

Курсами опікується відділ ЛУКЖ. Адміністраторкою є п-і Е. Серінк. Голова відділу п-і Й. Кулеба подякувала п. Іщенкові за його працю, вручаючи грошовий дарунок. Дарунок подав теж Н. Головатий, представник курсантів.

Показовий концерт відбувся в авдиторії школи ім. св. Клари.

28 дітей уперше приймають Святе Причастя

У церкві Пресв. Євхаристії 28 дітей прийняли перше Святе Причастя, в тому 16 дівчат: К. Матвійчук, Ш. Завалникут, Л. Басараба, С. Мусат, В. Полутранко, П. Мальчук, Д. Федорук, В. Варава, П. Філевич, З. Долінська, К. Поренчук, Т. Пахолюк, Т. Головата, У. Трильовська, К. Бойчук і 12 хлопців: Л. Летавський, К. Кліпарчук, Н. Філіпчук, І. Серінк, Д. Федорук, К. Смарт, Р. Бойчук, Я. Яцура, Е. Талляс, Л. Талляс, Р. Кіт, Д. Варава.

Разом з дітьми теж батьки й матері приступили до Св. Причастя. Під кінець Служби Божої о. парох роздав дітям пам'яткові образки.

Потім, діти з батьками зійшли до парафіяльної залі, де п. К. Кардинал і Й. Кулеба від ЛУКЖ прилагодили для них сніданок.

Підготову дітей до першої св. сповіді вів у школах о. Федуник від початку березня. В останіх трьох днях у церкві всіх дітей навчала сестра Иосифа.

ПОМИНКИ НА ЦВИНТАРІ

У неділю, 2 травня, пополудні, в гарному порядку, відбулися поминки на гробах наших парафіян, що спочивають на цвинтарі св. Михаїла.

Поминальні богослужби служили о. парох Я. Федуник та о. митрат М. Сопуляк з дяками пп. Е. Слиняком і А. Хомляком.

44 особи на курсі писання писанок

Заходами культурного комітету відділу ЛУКЖ під проводом п-і М. Демчук дуже успішно відбувся курс писання писанок. Інструкторкою була членкиня нашого відділу п-і М. Варава; їй допомагала п-і О. Тріска.

В курсі взяло участь 44 особи (між ними 5 хлопців) різного віку: крім молодих жінок, була теж молодь (26 осіб), між ними кілька англійського й французького походження.

На початку курсу п-і М. Демчук дала доповідь про український Великдень та зв'язані з ним звичаї. На останній лекції зроблено багато світлин для учасників і для архіву відділу ЛУКЖ. П-і М. Демчук подякувала інструкторці п-і М. Вараві; наймешна курсантка М. Крокош вручила їй дарунок від курсантів. У час вечірки виступала теж п-і Кулеба, від імени ЛУКЖ висловлюючи признання та надію, що такі курси будуть проводитися щороку.

Активістка розказує про голод в Україні (2)

(закінчення з 2 стор.)

валка скрипить, з райцентру прислав Сталін муку — людей рятувати.

Баби міцніші видалися за чоловіків, лютіш за життя чіплялися. А довелося їм гірше — діти їсти в матерів просять. Деякі жінки умовляють дітей, цілують: «Ну, не кричіть, терпіть, де я візьму?». Інші мов скажені робляться: «не скигли, заб'ю!». І били чим попало, тільки щоб не просили. А деякі з дому тікали, в сусідів відсиджувалися, щоб не чути дитячого крику.

До того часу котів і собак не лишилося — побили. А ловити їх тяжко було, вони остерігались людей, очі в них дикі стали. Варили їх, самі жили сухі, з голів холодець виварювали.

Сніг станув — і почали люди пухнути, набряк голодний пішов — обличчя пухлі, ноги як подушки, в животі вода, весь час під себе роблять, на двір не встигають виходити. А діти селянські! Бачив ти — в газеті друкувалося: діти в німецьких таборах? Однакові: голови, мов ядра важкі, шиї тоненькі, як у лелек, на руках і ногах видно, як кожна кісточка під шкірою ходить, як подвійні сполучаються; ввесь кістяк шкірою, ніби жовтою марлею обіп'ятий. А обличчя в дітей старенькі, змучені, ніби немовлята вже сімдесят літ на світі прожили, а на весну вже й не обличчя зробилися: то пташина голівка з дзьобиком, то жабина мордочка — губи тоненькі, широкі, ще інший — мов печкурик, рот розступлений. Не людські обличчя. А очі, Господи!

Товаришу Сталіне, Боже мій, чи ти бачив ці очі? Може, він і справді не знав, він бо статтю написав про запаморочення (від успіхів колективізації).

Чого тільки не їли — мишей ловили, щурів ловили, гадюк, горобців, земляних хробаків копали, почали кістки товкти на муку, підошви, шкіру стару смердючу на локшину різати, клей виварювали. А коли трава піднялася, заходилися копати коріння, варити листя, бруньки — все на їжу пішло: і кульбаб, і лопушиння, і дзвіночки, і іван-чай, і яглиці, і борщівник, і кропива, і заяча капуста. Липовий лист сушили, товкли на муку, тільки в нас липини мало було. Коржики з липи — зелені, гірше від жолудяних.

Далі працювати одностайно

115 гостей було на спільному «свяченому» парафії Пресвятої Євхаристії, що відбулося в неділю мироносиць. Указуючи на виховну ролю спільного свяченого парафії, яке об'єднує парафіян, о. парох Федуник сказав, що саме згода дала силу нашій парафії, хоч чисельно не надто великій, вибитися на передове місце в Едбонтоні, як одна з більш динамічних парафій. Він закликав не остигати у запалі, а дальше працювати одностайно для добра й розвитку парафії.

Гостину приготовив кухонний комітет під проводом п-і К. Кардинал. Господарем імпрези був учитель п. Й. Щербанюк. Привітальне слово сказали: п. М. Кітура, голова церковного комітету, п-і Й. Кулеба — від ЛУКЖ і п. В. Духній — від БУК.

Перед Великоднем відділ ЛУКЖ мав успішний продаж великоднього печива в «Норт Гейт». Велику кількість пасок, бабок та кошичків свяченого приготовили члени кухонного комітету під проводом п-і Кардинал. Багато печива подарували парафіянки. Продаж вели п-і: А. Клодій і Р. Семків за допомогою інших жінок.

Виграє подорож на Гавайські острови

Уже вдруге відділ БУК Пресв. Євхаристії влаштував баль з нагоди Дня матері.

Сьогорічний баль відбувся в залі готелю «Зандс мотор». Численні гості провели дуже мило вечір при звуках знаменитої оркестри «Exo» (п. В. Чорновола). Всі учасниці балю одержали китиці квітів при вході до залі.

В час балю вибрано «матір балю», якою стала голова відділу ЛУКЖ Пресв. Євхаристії п-і Йосифа Кулеба.

Чималою сенсацією балю була розгра квитків на подорож двох осіб на Гавайські острови. Щастя всміхнулося п-і Марії Гирак, яка, крім заплаченої подорожі, дістала ще 100 дол. на покриття коштів за готель.

Трохи раніш відділ БУК провів бінґо Лицарів Колюмба, яке було вповні успішне та принесло товариству гарний прибуток. Члени БУК та їхні дружини (понад 20 осіб) дали дуже корисну співпрацю.

В. Духній

Вибирають управу станиці УВК

На недавніх загальних зборах едмонтонської станиці Українського вільного козацтва (УВК) вибрано таку управу: станичний отаман — значковий УВК Іван Воробець-Карпатський; заступник — значковий УВК Роман Литвинець; станичний писар — посестра-адміністраторка, чотова Стефанія Пауш; станичний скарбник — значковий УВК Іван Ільків; станичний ревізор — чотовий УВК Михайло Карпа; станичний представник до відділу КУК — чотовий Юліян Ізьо; станичний капелян — о. Юрій Ковальський.

Едмонтонська станиця має тепер 15 членів.

Управу, згідно зі статутом, вибирають на п'ять років. На випадок потреби можуть бути скликані надзвичайні загальні збори.

Станицю засновано 9 лютого 1969 року. Тоді вибрано таку управу: станичний отаман — побр. Григорій Турко; станичний писар — побр Іван Воробець-Карпатський; станичний скарбник — побр Іван Ільків; станичний капелян — побр. о. Юрій Ковальський.

Едмонтонська станиця УВК зветься «імени президента Карпатської України о. А. Волошина». Таку назву прийняли одноголосно члени станиці.

Найбільшим святом УВК є свято Покрови. Едмонтонська станиця вшановує теж пам'ять о. А. Волошина.

Що таке УВК? Українське вільне козацтво - паралімілітарна установа, громадська, не партійна. Льояльно ставлячися до всіх українських самостійних угруповань, працює для ідеї української самостійної соборної держави. Про устрій вільної України рішатиме український нарід загальним голошуванням.

Метою УВК на чужині є творити кадри козацтва на наших традиційних засадах, в пам'ять, що «ми, браття, козацького роду», за відбудову української суверенної соборної держави, щоб організовано стати для підтримки, коли настане потреба.

УВК складається з членів звичайних, почесних та юнацтва. Всі члени мають рівні права та обов'язки за статутом. Кожний член має право носити козацьку відзнаку та козацький однострій з шаблею.

Найвища влада Українського вільного козацтва — Генеральна Рада. Вона вибирає генеральну управу з військовим отаманом, генеральним писарем, генеральним суддею, генеральним контролером. Є обласні отамани та станичні отамани.

Централя Українського вільного козацтва находиться в Чікаго, ЗДА.

Зацікавлених просять звертатися до станичного Івана Воробця-Карпатського, 10824 97 вул., Едмонтон, Алберта; телефон 422-0770.

РАДІОПЕРЕДАЧІ З ЕДМОНТОНУ

З едмонтонської французької радіостанції Се-Аш-Еф-А щопонеділка і щовівтірка пересилаються півгодинні українські релігійні програми:

1 червня: «В обороні ненародженого життя».

7 червня: рідна школа катедральної парафії.

8 червня: «Чи справжній діялог» (о. М. Ничка).

Понеділкові радіопрограми о 9-ій годині вечора веде Централя українців-католиків Едмонтонської єпархії; вівтірнові програми о 8:30 вечора — оо. василіяни.

Виступають діти рідної школи

КАТЕДРАЛЬНОЇ ПАРАФІЇ СВ. ЙОСАФАТА

Навчальний рік у рідній школі катедральної парафії св. Йосафата закінчується 13 червня.

У понеділок, 7 червня, о 9 год. веч. діти виступлять у радіопрограмі (французька радіостанція).

У суботу, 12 червня, о 9-ій год. ранку буде Служба Божа в катедрі св. Йосафата для рідношкільних дітей, після чого відбудеться пікнік у парку Елк Айленд, якщо буде гарна погода.

У неділю, 13 червня, о год. 2:30 попол. в катедральній залі буде концерт рідношкільних дітей, чайне прийняття та розгра базарових квитків. На цей концерт, що буде закінченням шкільного року рідної школи, рідношкільний комітет запрошує батьків та всіх парафіян.

Тих, хто ще не повернув відтинків з розпроданих базарових книжечок, просять зробити це якнайскорше.

ПІКНІК ТОВАРИСТВА МУЖЧИН СВ. ЙОСАФАТА

Товариство мужчин при катедрі св. Йосафата влаштовує пікнік і «барбек'ю» в Єпархіяльній оселі над озером Вобман у суботу, 12 червня, в 7-ій год. вечора. На пікнік сердечно запрошують членів та прихильників.

НА БАЛІ з приводу Дня матері вшановують п-і Йосифу Кулебу, голову відділу ЛУКЖ парафії Пресв. Євхаристії. Квіти їй підносить голова відділу БУК В. Духній.

НА ГАВАЇ. Пані Марія Гирак (усередині) виграла подорож на Гавайські острови. Біля неї — її чоловік д-р В. Гирак. По боках — п. В. Духній і п-і Й. Кулеба. фотостудія „Академі"

the Bay

HEARING AID DEPARTMENT

★ Якщо не чуєте звуків кругом себе, прийдіть до нас на повну перевірку вашого слуху та силу тиснення звуків на ваш слух, щоб можна було вам дати правильну оцінку вашого слуху. Це все зробимо без ніякої заплати та без ніякого зобов'язання з вашого боку. Теж маємо на складі батерії до слухових апаратів та направляємо слухові апарати усіх типів.

L. NEDELEC
Hearing Aid Audiotician

OFFICE
Downtown, 3rd Floor
Phone: 424-0121

ДОБРИМ СЛОВОМ ЗГАДУЄМО ДОБРУ РОБОТУ

ТОВАРИСТВО СВЯТОГО РАФАЇЛА

д-р Михайло МАРУНЧАК

При студіях нашої піонерської доби в Канаді стрічаємося з діяльністю «Товариства ім. св. Рафаїла для охорони руських еміґрантів з Галичини і Буковини», яке в популярній мові звано «Українсько товариство св. Рафаїла (з осідком у Львові)».

ВІД 1907 РОКУ

Перша назва — це була реєстраційно - урядова назва; друга, модерніша, була вживана часто в часописах, листуванні членства та інших зацікавлених осіб, зокрема в журналику того товариства «Еміґрант».

В українсько-канадській історіографії подибуємо різні дати заснування цього товариства. Найчастіше подають 1910 рік. Перевіривши документацію цього товариства, передусім опублікований звіт за 1913 рік (див. «Еміґрант» ч. 3, травень 1914 р.), стверджуємо, що товариство було засноване 28 березня 1907 р., як філія австрійського Товариства св. Рафаїла, якого головний осідок був у Відні.

Назва архангела Рафаїла подана в старозавітній Книзі Товита, де розказується про віддану опіку того архангела над людьми, що ідуть на чужину.

Віденська централя Товариства св. Рафаїла одержувала деяку допомогу від австрійського уряду. Вона мала свої філії серед різних національностей Австро-Угорщини: поляків, хорватів та інших.

Філія Товариства св. Рафаїла для українців Галичини й Буковини тісно співпрацювала, як читаємо в звітах, з греко-католицькими ординаріятами та парафіяльними урядами. «Взагалі, пишеться там, треба зазначити, що члени нашого товариства і пренумеранти «Еміґранта» є майже самі наші українські священики. При наших греко-католицьких ординаріятах установлено референтів для еміґрантських справ. І так є референтом при греко-католицькому митрополичому ординаріяті у Львові о. консисторіяльний радник Іван Алексевич, а при греко-католицькому єпископському ординаріяті в Перемишлі о. соборний крилошанин Василь Левицький».

Цікаво, що в звітуванні нічого не згадується про ординаріят Станіславської єпархії. Виходить, що там організованої опіки над еміґрантами не було.

ДІЯЛЬНІСТЬ

З історії Товариства св. Рафаїла довідуємось, що працю того товариства вели передусім священики Львівської єпархії. Товариство організував о. Никита Будка, який спочатку був головою, потім — секретарем організації, пізніше — першим редактором періодика «Еміґрант».

Двомісячник «Еміґрант» почав появлятися 1911 року. Коли о. Н. Будка, призначений на першого українського єпископа Канади, виїхав зі Львова, редактором «Еміґранта» аж до вибуху першої світової війни був о. Микола Щепанюк.

Касові справи товариства провадив о. д-р Іван Перепелиця від початку аж до осени 1913 р., цебто до часу виїзду до Канади на душпастирську працю. Інші пости в товаристві були також у руках священиків.

Це, однак, не означало, що це була політика товариства держатися тільки людей священичого стану. В публікаціях товариства часто читаємо заклики до масового зацікавлення народу долею еміґрантів. Світська людина, радник Тит Ревакович довго був головою Товариства св. Рафаїла.

Треба наголосити, що Товариство св. Рафаїла не пропаґувало еміґрації. Воно працювало в тому напрямі, щоб служити доброю радою тим, які конче мусіли виїжджати на заробітки чи на постійне поселення.

На заголовних сторінках «Еміґранта» постійно виднів такий заклик: «Дорогі Земляки! Рідної землі не покидайте легкодушно і на все! Коли Вас доля змушує еміґрувати, то бодай не продавайте батьківських ґрунтів, щадіть та не розпивайтеся; з заробленими грішми вертайте і поправляйте ними Ваші господарства. Не іно зарібків пильнуйте, а вважайте також на Вашу душу — не дайтеся пірвати в море зіпсуття, бо втопитеся навіки».

«Не забудьте порадитися перед виїздом в «Товаристві св. Рафаїла» у Львові, вул. Коперника 36. Коли Вас денебудь будуть питати: хто Ви є і якої віри?, то не кажіть: «австріяк», «ґаліціяни», «ґалішен», «поляк» і т.п., тільки всюди кажіть: «я є українець (українка) і католик (католичка) грецького обряду».

Як бачимо з поданих відомостей, Товариство св. Рафаїла вело не тільки порадню для еміґрантів у чисто еміґраційних справах. Воно вело теж виховно-національну та релігійну працю. В загальному праця товариства була багатогранна. Знаємо, що воно висилало духовників — місіонерів для заробчан в Европі, друкувало та пояснювало закони та розпорядження в справі еміґрації, інформувало зацікавлених про умови в окремих країнах, давало поради на різні скарги еміґрантів, вдержувало живий зв'язок з матірним товариством у Відні.

Для кращої ілюстрації наведемо деякі цифри зі звіту за 1913 р. Товариство мало 181 члена з річною вкладкою по дві корони. За звітовий час полагоджено 1,773 прохання. В тому часі занотовано також поради для еміґрантів, які виїжджали до наступних країн: ЗДА — 102, Канада — 67, Прусія — 47, Бразилія — 12, Арґентина — 5, Боснія — 3, Данія — 3, Чехія — 3, Франція — 2, Росія — 2, Болгарія — 1, Альбанія — 1.

Брат наш, ґнаний злиднями, — як бачимо, — кидався на заробітки скрізь, куди міг, навіть до Альбанії.

Товариство вело статистику виїзду українців за кордон. Цю роботу проваджено за допомогою парафіяльних урядів, а теж за допомогою своїх мужів довір'я на місцях праці та поселення. Листування робітників та поселенців з редакцією «Еміґранта» свідчить, що товариство розвинуло було досить живі зв'язки.

ПУБЛІКАЦІЇ

На окрему увагу заслуговує видавнича діяльність товариства. І так, воно видало, крім власного статуту, ще такі видання: «Зазив Товариства св. Рафаїла у Львові до нашого духовенства», «Хто рішиться їхати до Америки, повинен добре розважити слідуючі річи», «Хто рішився на заробітки до Пруса, той має знати слідуючі річи», «Чи добре є русинам їхати до Бразилії?», До відомости еміґрантів руських, що ідуть до держави Парана в Бразилії» (1908), «Вага Товариства св. Рафаїла у Львові і звіт єго діяльности» (1908), «Осторога перед еміґрацією до Бразилії» (Львів 1909), «Звіт з діяльности філії австрійського Товариства св. Рафаїла у Львові» (1909), «Торговля дівчатами: осторога для еміґранток» (Львів 1910).

В 1914 р. товариство видало «Дороговказ для переселенців», враз з потрібними місцевими адресами.

Все це були невеличкі книжечки. Коштували від одного сотика до шести. Тільки «Дороговказ для переселенців» коштував 40 сот.

Всі вони мають тепер велику документаційну вартість в українській історії еміґрації та поселення. Були вони в той час поширювані в тисячах примірників. Допомогли не одному поселенцеві чи еміґрантові у важких хвилинах його життя. Сьогодні важко роздобути хоч щось з тих публікацій.

Згадаймо ще 1914 рік. Товариство св. Павла у Львові, яке мало завдання вести духовні місії серед народу, почало видавати т.зв. «Листки св. Рафаїла», кожний у 5,000 примірників. Все це були відбитки з часопису «Еміґрант». Серед них були такі, як «Десять Божих заповідей для еміґрантів»

14 випусків «Еміґранта», понад 400 сторінок друку, на той час (1911-1914 роки) були цінною інформацією для тих, що покидали рідну землю, а на сьогодні — це першорядний документ історії.

Накінець хочемо замітити, що Товариство св. Рафаїла не вдоволялося тільки своєю добродійною працею. Його провід старався дістати від уряду повновласті на відкриття бюра посередництва праці у Львові та краю. Повних чотири роки робилися заходи в цій справі. Щойно в 1914 році такий дозвіл одержано. Тоді засновано «Руське товариство еміґраційне». Вибух світової війни в серпні того ж року поклав край праці «Товариству св. Рафаїла» та новоствореному «Руському товариству еміґраційному».

Українські еміґранти, що з Галичини й Буковини, їхали за море, не мали такої опіки й допомоги від своїх земляків, як еміґранти інших національностей. І не могли мати. Проте грубим перебільшенням є загальникове твердження, яке дехто кидав чи ще кидає, мовляв, ніхто зі своїх ними не цікавився й не опікувався. Це не так. Не тільки наші провідники, а взагалі провідні люди, світські й духовні, турбувалися долею рідних еміґрантів. Є на це більше доказів. Одним із них є діяльність Львівського товариства св. Рафаїла. Добрим словом згадуємо його добру роботу.

Петро Белей — новий голова УНРади

Новим головою УНРади (точніше виконуючим обов'язки голови) є д-р Петро Белей, власник друкарні в Мюнхені.

22 травня в Мюнхені відбулося засідання президії УНРади і членів Виконавчого органу, на якому ухвалено припинити фракцію ОУНз (т. зв. двійкарів) в правах члена УНРади. Мельниківська фракція ОУН, не погоджуючися з цим рішенням, вийшла з УНРади аж до наступної сесії УНРади.

Яків Маковецький перестав бути головою УНРади. Відійшли також Д. Андрієвський і Жеґуц.

ОУНз (двійкарів) осуджено за «антиконституційну настанову супроти ДЦ (Державного центру)», за «заколот як в органах ДЦ так і серед українського громадянства», за «невиразне і двозначне ставлення до окупаційного режиму в Україні». Пропозицію викинути „двійкарів" з УНРади не прийнято. Їх припинено в правах члена УНРади.

Перед засіданням Б. Кордюк, представник ОУНз, заявив, що він не братиме участи в нараді, поки в президії УНРади не буде законних представників УРДП й УНДО.

Новий голова УНРади є членом фракції УНДО, очолюваної В. Федорончуком. Головою ВО (уряду) залишається соціяліст С. Довгаль.

ПРОТИ ТРЮДО

Прем'єр Трюдо, можливо, слушно уважає, що він у Москві не міг нічого сказати ні зробити в оборону українських політичних в'язнів, але він помиляється, коли українських в'язнів порівнює з членами Фронту визволення Квебеку, каже торонтський щоденник «Ґловб енд мейл» (1 червня).

У передовій статті п. з. «Нема порівняння» подаються, за англомовною енциклопедією українознавства, головні факти російського терору в Україні.

«Ґловб енд мейл» є головною газетою Канади.

НА РОЗМОВУ З ГРЕКАМИ

Кардинал Ян Віллебрандс, голова Ватиканського секретаріяту християнської єдности, виїхав до Греції, де мав розмови з членами синоду Грецької православної Церкви.

У грудні 1969 року кардинал Віллебрандс їздив до константинопільського патріярха Атенагора; у квітні минулого року був у Москві.

АКТИВІСТКА РОЗКАЗУЄ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ (2)

Василь ГРОСМАН

До школи старші кляси майже до самої весни ходили, а молодші взимку перестали. А на весні школа закрилась: вчителька до міста від'їхала. А з медпункту фельдшер від'їхав: їсти стало нічого. Та й не вилікуєш голоду ліками. Село саме залишилося: кругом пустеля та голодні в хатах. І представники з міста їздити перестали: — чого їздити? Взяти з голодних нічого, так що і їздити не треба. І вчити не треба, і лікувати не треба. Коли з людини нічого взяти — людина стає непотрібною. Пощо її вчити та лікувати?

Самі залишилися, відійшла від голодних держава. Почали люди по селах ходити, одне просити, жебраки в жебраків, голодні в голодних. У кого дітей менше або самотні, у таких дещо на весну залишилося, от багатодітні в них і просили. І траплялося — давали жменю висівок чи пару картоплин. А партійні не давали — не від пожадливости чи злости, а дуже вже боялися. А держава зернини хліба голодним не дала, а вона ж бо на селянському хлібі стоїть. Невже Сталін про все це знав? Старші віком оповідали: голод бував і за (царя) Миколи, все ж допомагали, в набір давали, і по містах селяни просили заради Христа, кухні такі відкривали, і збір пожертв студенти організували. А за робітничо-селянського уряду зернинки не дали, по всіх дорогах застави та військо: міліція, енкаведе: не пускають голодних із сіл, до міста не наблизишся, довкола станції охорона, на найменших полустанках охорона. Немає вам, хлібодавці, хліба! А в місті на картки робітникам по вісімсот грамів давали. Боже мій, тільки подумати: стільки хліба — вісімсот грамів! А сільським дітям ані грама. Ось як німці дітей жидівських газом душили — вам не жити, ви жидя. А тут нічого не зрозумієш: тут радянські — і тут радянські, тут руські — і тут руські і влада робітничо-селянська, а за віщо ж тоді ця погибель.

А коли сніг почав танути, увійшло село в голод по горло. Діти кричать, не сплять, і вночі хліба просять. У людей обличчя, мов земля, очі каламутні, п'яні. І ходять сонні, новою землею мацають, рукою за стіну тримаються. Хитає голод людей. Менше стали ходити, все більше лежать. І все їм уявляється —

(закінчення на 3 стор.)

МІЖ НАМИ КАЖУЧИ

«СКАЖЕШ, ЩО ...»

Було в Драпаків свято родинне. Загуляли, як то кажуть, поза північ, та й забули про наступний день ... Уранці так і не чули будильників. Заспали. Найгірше з дитиною: плаче — пропала школа.

— Що я скажу, коли вчитель запитає, чому я не був у школі? — питав крізь сльози малий.

— Скажеш, що тебе боліло в животі, — відворкнув люто батько і сам злий, що так сталось.

Малий здивовано глянув на батька.

— Скажеш, що був хворий, зрозумів! — ще раз голосніше повторив батько.

На другий день хлопчина сказав публічно першу свою неправду і почервонів по вуха. Його велика трудність, у його маленькім ще розумі, була: як воно сказати таке, чого не було. В животі не боліло, а вчитель тепер знає, що боліло.

Дивно і чомусь нелегко таке казати, а він сказав.

Учитель був цим задоволений, і більше нічого не треба було пояснити...

Добре батько придумав. Може, в клясі сміялись би з нього, коли б сказав, що заспав.

* * *

Матір виплітає якийсь там светер, батько щось клеменить коло печі, малий хлопчина спокійно займається своїми іграшками-автами. Хвіртка заскиріла.

— Микола йде чогось до нас, — перебила мовчанку мати.

Батько схопився зі стільця, швидко сховав свої інструменти.

— Скажи йому, що мене нема вдома, — і зник за дверми. Стукнули тільки двері від сарайчика, де він сховався. Батька мов змело.

Малий п'ятирічний хлопчик зі здивуванням дивився на те все. На привіт гостя відповіла глухо мати і додала:

— Ви, може, до мого чоловіка? Його нема вдома.

— Яка шкода, а мені його пильно треба. Ну, нічого, зайду іншим разом.

Гість відійшов. Хлопчина німо дивився то на маму, то на двері, за якими зник батько. Не видержав, кинув забавки і кинувся вслід за батьком, відкрив двері сарайчика. Батько є! Ще й поклав палець на уста, мовляв, — тихо, шшш ...

Хлопчина і так нічого не сказав. Йому було дивно, як воно так: за батьком питали, він є вдома, а каже, що його нема ... Німо поглянув на батька.

— Вже пішов? — шепотом спитав малого.

Малий синок не відповів нічого, примкнув двері і пішов з дивною загадкою.

* * *

Пригадаймо собі кожний свою першу брехню. Хто її нас навчив? Як? Коли? Міг це бути інший хитрий уже хлопчисько, міг це бути старший брат. Могли бути (о, як прикро!) і рідні тато чи мама, хоч того не хотіли вчити і брехнею не жили. А вчили!

Якось зійшлись ми разом та й загуторили про шкільні часи, згадуючи товаришів, учителів.

— Ти, а пригадуєш собі того, ну, як він звався, Михайло, що ніколи не міг правди сказати ... — пригадував один. І таке буває.

Погляньмо кругом. Скільки брехні на світі. Страшне! Навіть, коли запізнився концерт, кажуть нам: «З технічних причин концерт розпічнеться годину пізніше». А це неправда. Треба було сказати: «через нашу непорадність і лінивство не можемо почати точно». Правду казати важко.

Скільки брехні, великої і малої! І скільки шкоди від неї. Є навіть державні системи, ідеології, що збудовані на брехні. Скільки руїни вона приносить. Один Бог знає.

І не думаємо про відповідальність! Та, головне, не раз і не помічаємо, що самі скривляємо душу своїх дітей.

Кацук

НЕ ВБИВАЙ

Історична повість (52)

БОГДАНА ЛЕПКОГО

Біля них, недалеко в комишах, зчинився крик. Зразу не помічали, бо вояки бавилися в воді, голосно сміялися й гукали. Але крізь цей шведський галас продирався жалісливий, чужинецький голос, ніби хтось з чоловіка душу дер.

Старшини встали і побачили такий трагічно-комічний образ, що до чиста розігнав і розвіяв їх мрійливий настрій.

З комишів тягали заболоченого чоловіка. З чобіт і з одежі його, невідомого й нерозгаданого крою і фасону, цюрком спливала вода. Він зі страху дзвонив зубами і потрясав приправленою бородою, котра вже тільки трохи трималася підборіддя. Маленькі чорні очі тривожно визирали з глибоких очодолів, як миші з ямок, а кирпатий ніс морґав широкими ніздрями, як у гончої собаки.

«Водний божок!» — сміялися шведи.

«Нерей, чи Трітон?»

«Шпіон».

Водяник, побачивши старшин, зігнувся в чотири погибелі, доторкаючися відлітаючою бородою землі, причому вода ще жвавіше стікала з його спини і з пошарпаних рукавів і він виглядає ще смішніше.

Старшини, аж клалися на землю.

«Помилуйте! де ж ви це опудало зловили?»

«На човні в комишах сиділо. Так і видно підзирав нас».

«Невже ж шведське військо Амазонки, щоб мені їх у купелі підзирати?» — озвався нараз водяник клясичною латинською мовою.

«Леґатус дуціс Украіненсіс Йоанніс Маземе сум», сказав, кланяючись старшинам у пояс.

«Помилуйте, панове», — реготався студіосус упсаленсіс, — «таж то зі сміху вмерти можна».

«Леґатус дуціс Украіненсіс Йоанніс Мазепе сум», повторив водяник голосніше, навіть різкіше.

«Жадаю від офіцерів його милости короля Карла, щоб узяли мене під свою протекцію і допомогли вскорі оглядати королівське лице».

Старшини перестали сміятися. Повстали, підійшли до дивного гостя.

«Знак?»

Зняв з руки перстень.

«Гаразд, побачимо».

Дали знак до збірки і незабаром від Дніпра у город Могилів машерували шведські голубі однострої, а між ними чоловік космополітичної краски авантюристів. Під пахою ніс свою бороду і живо розкладаючи руками говорив зі шведськими старшинами мовою Ціцерона.

Сильно поруйнований Могилів, з котрого Петрові салдати тільки що втекли перед побідоносним Карлом, виглядав, як город у казці.

Шведські вояки, що за час свого довгого походу сильно обносилися, повтягали на себе частини московського вбрання, особливо штани й камаші. Хто запопав московський зелений каптан, обертав його підшивкою на верх, а товариші сміялися і казали, що то від уроків тутешнього жіноцтва.

Щораз то нові частини надтягали, обдерті, брудні, заболочені, очей людям не видно. Але ті очі все таки світилися воєнним завзяттям і вірою в геній свойого вождя.

«Віват Каролус рекс!» — гукали, підкидаючи капелюхами, «віват, вікторія, віват!» Дула канон пообтулювані ганчірками, на ляфетах і муніційних возах гармаші з пообв'язуваними руками, ногами, навіть головами, завдяки бандажам, великими не вміру. Ледве тримаються канон, але покинути їх не хочуть.

«Віват Каролус рекс!»

За відділами вози з тяжко раненими, котрі вже йти не годні. Повідтинані пальці, порозвалювані голови, кров крізь бандажі протікає наверх. Але й вони дивляться в напрямі королівської кватири і притомленими, хорими голосами кричать:

«Віват Каролус рекс!»

За раненими небіжчиків везуть, тих, що по дорозі померли. Товариші не хотіли їх без військового похорону лишати. За них візники кричать:

«Віват Каролус рекс!»

Між шведськими частинами відділи польські, шляхтичі на конях, кождий в іншому вбранню, інша збруя, попадаються навіть сталеві шоломи й мисюрки. В деяких шаблі предківські, дорогоцінні, рукоятки в ящурі, в сталі, оздоблені слоневою кістю, або насаджувані дорогим камінням. Усякові породи коні, усякої форми списи, луки, скалкові довгі рушниці з підпірками, бо самої не вдержиш, у вистрілі дригне.

За військом женуть стадами худобу. Реве. Чує свій кінець.

Бубни, сурми, всякого рода дудки, сопілки, мультанки і другі крикливі інструменти. Справжня мандрівка народів, воєнний маскарад.

Викупані шведи розходяться по своїх постоях, водяника до королівської кватири ведуть.

Перед воротами звичайної міщанської хати два високого росту трабанти з аркебузами на варті стоять. Старшини щось їм говорять, вони перечать головою. Пропускають одного з них, другий перед воротами з підозрілим гостем остається.

За хвилину виходить прибічний офіцер і проводить його крізь варту.

* * *

Зільник, вузька доріжка до дімка з ґанком, обвитим лозою дикою винограду.

Перед східцями на бубні сидів мужчина літ двадцять і кілька, і дивився на карту, розпостерту на другому бубні перед ним. Високе чоло в лисину переходить, по боках жмутки каштановатого волосся торчать. Заходяче сонце озолочує їх. Виглядають ніби королівський, невправною рукою з золота викутий вінець. Між бровами глибока складка вгору, до поперечних зморщин на чолі. Очі спущені вділ, під ними сині підкови — з трудів і від недоспаних ночей. Уста нетерпеливо дрижать, ніздря роздуваються. Карта, мабуть, не зовсім ґодиться з тим, що бачить і що йому розвідчики приносять.

Оподалік старшини; перешіптуються, але не підходять. «Віват Каролус рекс!» — кричить ще якийсь запізнений, шведський відділ, котрий що лиш тепер до Могилева входить.

Король нетерпеливо стрясає головою, підноситься і бачить старшину з несподіваним гостем. Очі його блищать дитячою втіхою, уста всміхаються, виглядає, як хлопець, котрому нараз щось цікаво показали. Але в ту мить радість покривається серпанком утоми. Встає, складає карту, ховає у кишеню, відсуває бубен і підходить до гостя. Високий, стрункий, вузкоплечий, ніби велетень, котрому не дали гаразд розвинутися й набрати тіла. Йде, не спішучись, сильно згинаючи коліна, як гірняки. Йдучи заклопотано кланяється, раз, другий, третій. На нім каптан, колись синій, тепер непевної краски, золота трава на ковнірі, на рукавах і при ґузиках потускла, її покрив порох, як патина.

«Архиєрей?» спитав ґолосом, що нагадував його клопотливий усміх.

«Так, ваше королівське величество, найпокірніший слуга».

«Багателля, отче багателля, рад вас побачити, будь ласка!» Правою рукою показав на двері, ліву на спину поклав.

«Можете відійти!» — звернувся до старшин. «Як ваше ім'я? ... Ви під Головчином гарно свій відділ вели, доволі гарно ... Кажете, хоробро билися москалі? ... Ляпалії, мій пане, ляпалії. Москаль танцює, як на блясі медвідь. При найближчій нагоді дістане те полк. Щоб я не забув, пригадайтеся хоробрим вчинком, бравурою...»

На його устах появляється та сама хлоп'яча, добра усмішка, і зараз гине, ніби король засоромився того, що сказав.

«Ваш швагер лишився там ...» — головою кинув на захід. «Під Головчином були великі втрати. Кондоленція, мій пане ...» Руку старшині подав, але теж так якось несміливо, ніби боявся, чи цей не відтрутить її».

«О ревуар! ... Отче! — будь ласка ...!»

Розстрига поклонився в пояс.

«Будь ласка!»

«Ваше королівське величество ...» розстрига десницею чверть круга зробив, прохаючи, щоб король перший увійшов.

«Багателля, отче, багателля, — ходім!»

Увійшли в світличку білену, колись може й обставлену заможно і прибрану чисто; тепер у ній, як звичайно в хатах, з котрих хазяї перед неприятелем втікли. Що можна було забрати, забрали, вони, чи москалі, які що лиш подалися з міста, не вгадаєш. Лишилося тільки ліжко, дубова здовж стіни лавка, така сама скриня і якась стара комода, не достроєна до світлиці, ніби гість. На лавці срібна умивальниця, а біля неї такий самий збанок з водою. На кілку білий, чистий рушник з королівським знаком.

«Ти від його милости пана гетьмана, отче?» — питав Карло латинською, не досить вправною мовою.

«Від нього, ваше величество».

«Давно бачився?»

«Днів тому кілька?».

«Значиться, поспішав?»

«І дуже».

«Де тепер гетьман?»

ПІСЛЯ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ХІРОТОНІЇ

ХОЧЕМО, ЩОБ НАШ ПЕРВОІЄРАРХ ПРИЇХАВ ДО НАС

Василь МАРКУСЬ

Події довкола номінації і свячення двох єпископів-помічників філядельфійського митрополита здраматизували нашу церковно-громадську дійсність та поглибили наявну кризу.

Вже перша реакція на іменування оо. І. Стаха та В. Лостена повинна була протверезити уми тих, що були причасними до цього афронту нашій церковній владі. Члени синоду, єпископи з-поза Америки, насамперед верховний архиєпископ, голова нашої УКЦеркви, велика частина священиків і вірні були більше як заскочені таким кроком. Ішлося тут не про якийсь недогляд чи помилку, а про послідовно передуману й уплановану політику, щоб заперечити наш церковний правопорядок, а головно авторитет синоду та його повновласті. Ті з членів синоду, які так чи інакше були причасними до цих закулісних маніпуляцій Східної конґреґації, дали доказ своєї духовної слабости, дволичної гри та браку мужности. Прикро ствердити, що деякі наші ієрархи відограють ролю знаряддя в руках чужих адміністраторів, спраглих влади.

БЕЗ КОМПРОМІСУ. Вже після іменування нових єпископів «понад голови синоду і без відома та згоди верховного архиєпископа», як це всенародньо ствердили масові маніфестації, резолюції, телеграми до Святішого Отця, преса, священики і вірні, були спроби розв'язати цю справу. Номінатів закликувалося скласти своє найменування до диспозиції синоду, поїхати до Блаженнішого та знайти форму, як залеґалізувати цю номінацію Ватиканом також з боку нашої церковної влади.

Видавалося, що все буде полагоджено прихильно, коли обидва номінати заявили, що поїдуть до Риму. Вони там були 12-15 травня і, як обіцяли, зустрілися з Блаженнішим Иосифом.

З преси знаємо, що верховний архиєпископ їх прийняв, благословив та не заперечував, щоб вони стали українськими католицькими єпископами. Але висловив бажання «відкласти свячення до передбаченого архиєпископського синоду УКЦеркви у Вінніпезі, хоча дата цього синоду ще не встановлена» («Свобода», 19 травня)).

Були номінати також у Святішого Отця, який, між іншим, закликав їх, щоб «вони з пошаною відносилися та співпрацювали з Блаженнішим верховним архиєпископом».

Та не забули номінати скласти „чемностеву візиту" і в конґреґації Східніх Церков. І, певно, там остаточно вирішено таки провести свячення, ще раз знехтувати бажання Блаженнішого і ще раз ствердити волю колоніяльного губернатора у справах нашої Церкви. Номінати не мали сили волі і гідности прийняти правильне рішення і врятувати добре ім'я і пристойність майбутніх українських владик. Вже тоді в Східній конґреґації запало рішення не дозволити Блаженнішому виїхати за океан та відбути синод. Про людське око придумано історію з телеграмою номінатів до верховного архиєпископа, мовляв, вони згідні відкласти свячення, якщо він подасть дату синоду.

Телеграма була вислана тоді, коли кард. Фюрстенберґ з'явився в резиденції Блаженнішого і заборонив йому їхати до Канади, як це було запляновано.

Проф. М. Чубатий серію статтей «Ватикан, Курія і УК Церква» у «Свободі» закінчив був закликом до компромісового разв'язання кризи та до розсудливости. Він писав 20 травня: «Тому в цім переходовім часі життя УКЦеркви треба мати почуття міри та шукати розв'язки. Було б якнайкращим виходом, щоб заплановані свячення відложити на якийсь час та конечно найти ділове порозуміння в цій справі з нашим церковним проводом, з Його Блаженством».

«Думаю, — писав далі проф. Чубатий, — що висловлю загальне побажання та гаряче прохання до Високопреосвященного нашого митрополита Кир Амвросія, щоб це замирення перевів. Переведення свячень з проханням зіслання Святого Духа при асисті загону філядельфійської поліції було б найгіршою розв'язкою».

І все таки єпископська хіротонія відбулася. Деталі, драматичні і прикрі, помістила американська та українська преса. Митр. Сенишин, співсвятителі і самі номінати не прийняли поради, благань і пригадок різних людей, насамперед тисяч своїх вірних.

Свячення відбулося так, як відбулося. Такого ще, мабуть, не було в історії Української Церкви — проти волі народу, під вигуки мирян... У катедрі було всього біля п'ятсот людей, а понад три тисячі зібралося маніфестувати біля катедри. Митрополит, єпископи-святителі, номінати та духовна асиста увійшли до церкви заднім входом та так і вийшли.

ЩО З СИНОДОМ? 28 травня мав прибути до Торонта наш Блаженніший Иосиф. У половині червня у Вінніпезі мав розпочатися V архиєпископський синод, з яким пов'язано так багато надій на впорядкування різних справ нашої Церкви.

За перевіреними вістками з різних джерел, 19 травня відвідав Блаженнішого Иосифа кард. Фюрстенберґ і висловився проти запланованої поїздки, бо це небажане для Церкви у зв'язку зі свяченнями у Філядельфії та з приводу ферменту, який причиняють різні групи українців за патріярхат. Практично, це мало б означити, що Блаженніший не мав би дістати ватиканського пашпорту на виїзд.

Ця неймовірна подія правдива. Вона ілюструє практику куріяльних достойників нашої Церкви. Це бувало і в минулому, тільки про багато всяких заборон люди не довідувалися, а громадська думка мовчала. Про „вето" Фюрстенберґа, урядовця Римо-католицької Церкви, і його афронт перед первоієрархом нашої помісної Церкви мусимо заговорити всі. Не лише заговорити, але виразно запротестувати. Пора, щоб прийшов кінець таким колоніяльним практикам.

Кард. Фюрстенберґ давно вже втратив довір'я нашої спільноти. Останнім актом він повністю дискваліфікував себе. Не нам домагатися його усунення чи заступлення кимось іншим на пості префекта Східньої конґреґації. Ми лише повторно заявляємо, що ця установа перестала бути для нас верховним чинником. Ми маємо свою церковну владу, свій синод і свого верховного архиєпископа та його верховно-архиєпископські установи. Ми визнаємо учительську зверхність і духовий авторитет Святішого Отця. Його, нашого Вселенського архиєрея, чиїм авторитетом адміністратори типу Фюрстенберґа каригідно зловживають, просимо заступитися в оборону нашої Церкви. Його просимо на ласкавого і доброго арбітра у нашому спорі з куріяльною адміністрацією.

Хочемо, щоб його Блаженство Иосиф Сліпий до нас прибув; прагнемо, щоб V синод відбувся і щоб були полагоджені всі наболілі справи нашого церковного ісування.

Домагаємося, щоб супроти особи Ісповідника віри поводилися гідно всі пурпурові і непурпурові достойники Ватикану. Очікуємо інтервенції безпосередньо Папи Павла у виниклий конфлікт та наділення нашому первоієрархові повної свободи руху у здійснюванні його верховноархиєпископських функцій.

Ми обурені тим, що є у Ватикані чинники, які бажали б із нашого первоієрарха зробити ще раз в'язня, тепер прикрашеного пурпурою, а все ж в'язня. Не для цього він приїхав з країни неволі, і не таким ми уважаємо його. Він наш духовний Батько, первоієрарх, голова синоду і патріярхорівний голова нашої Церкви. В його оборону, в оборону давніх, тисячолітніх прав нашої Церкви, на захист прав і привілеїв Київсько-галицької митрополії ми виступаємо рішуче і твердо.

ДВА ДОПОВІДАЧІ У ВІННІПЕЗІ: М. МАРУНЧАК І о. Л. РАМАЧ

У Югославії на цю пору є близько 45,000 українців

(пс) У двох доповідях про українців Югославії, виголошених у вінніпезькому Інституті-заповіднику Шашкевича стверджено, що Церква відіграла головну ролю в збереженні національної ідентичности цієї вітки народу, яка вже понад 225 років проживає на терені наддунайської низини Бачки.

Крім Церкви та парафіяльного життя, говорив доповідач д-р Михайло Марунчак, важливими в збереженні народної ідентичности були такі фактори, як надзвичайно багата народна творчість. Сюди доповідач зарахував народне мистецтво, народний фольклор, як леґенди, казки, приповідки, оповідання, спомини тощо. Глибокий традиціоналізм поселенців мав і далі має також глибокий вплив. Рідна мова, точніше — бачванська говірка теж відіграла свою окрему ролю. Вкінці постійний зв'язок з рідними в Карпатах, а звідти приходили священики та вчителі, скріплював національну пов'язаність.

Були й зовнішні чинники, які допомагали поселенцям у боротьбі проти денаціоналізації: групове поселення, довкільна многокультурність (як відомо, тут також поселились мадяри, словаки, німці, серби, румуни), а, врешті, також постійна боротьба інших національностей за своє національно-культурне обличчя.

Бачванці зуміли засвоїти від своїх сусідів те, що було корисне в господарському відношенні, а своїм сусідам давали взірці та вартості своєї народної ідентичности.

Про багаті народні звичаї, зв'язані тісно з життям Греко-католицької Церкви, дуже цікаво говорив о. Любомир Рамач, уроженець Бачки. Він належить уже до одинадцятого покоління українських поселенців. На його думку, повне змісту та чару родинне життя зуміло вдержати молоде покоління при старому корені.

Отець Рамач говорив про глибокий традиціоналізм своїх земляків, пов'язаний з подіями родини, як народження, хрещення, шлюби, весілля, празники, похорони, великі свята Різдва, Йордану та Великодня.

Коли в дискусії запитали гостя — доповідача, як близько бачванці стоять українського пня, то о. Рамач відповів: «може, не так глибоко та близько, як Шевченко, але з певністю так, як стояв Шашкевич, який писав «руська мати нас родила».

Найближчою, говорив доповідач, для бачванців є «Горніца», цебто Закарпаття, звідки прийшли їхні прапрадіди. Через „Горніцу" вони в'яжуться культурно з цілістю українського народу. Батьківщиною є теж для них країна їхнього поселення, де вони розгорнули церковне та народне життя.

Доброю ілюстрацією до обох доповідей була виставка книжок та преси, мало що не всього того, що бачванські русини-українці зуміли випустити в світ. Були там два великі столи видань. На одному були видання, які появлялись між двома світовими війнами («Руски новини» «Руски календар», та «Руско-українски алманах»). На другому столі виділи видання, які побачили світ після другої світової війни враз з періодичною пресою, як «Руске слово», «Піонерська заградка» та журнал «Шветлосц».

Еміграція з Закарпаття почалася 1745 року. 1898 р. прибули нові поселенці з Галичини. Всіх на цю пору є бл. 45.000.

НАША ЛІТУРГІЯ

ВСІХ СВЯТИХ

Неділя Всіх Святих є водночас закінченням і початком: з цією неділею закінчуються літургійні служіння за Квітною тріоддю; ця неділя, перша після Зшестя Святого Духа, теж започатковує цикл т. зв. рядових неділь церковного року.

Церква тієї неділі вшановує пам'ять усіх Божих угодників Старого завіту, що жили вірою в Спасителя, який прийде, і праведників Нового завіту, що жили вірою в Спасителя, який прийшов.

Всі святі, відомі нам, і безліч невідомих нам і відомих одному Богові є буйним урожаєм, що виріс за благодаттю Святого Духа. Дуже доречно, отже, неділя Всіх Святих, отже, неділею Зшестя Святого Духа.

Тропар: «У всьому світі мучеників Твоїх кров'ю, як багряницею і виссоном, Церква Твоя прикрасилася і через них взиває Тобі, Христе Боже: людям Твоїм щедроти Твої зішли, мир громаді Твоїй даруй і душам нашим велику милость».

Кондак: «Як початки єства насадителеві творіння вселенна приносить Тобі, Господи, богоносних мучеників. Їх молитвами в мирі глибокому Церкву Твою, громаду Твою Богородиці ради збережи, багатомилостивий».

IMPERIAL MEMORIAL & STONE Company
10702 - 101 St., Edmonton
Найбільша в Едмонтоні й одинока робітня пам'ятників, від 1903 р. Великий вибір пам'ятників з ґраніту й мармуру до оглядання в нашій виставовій залі. Хрести всяких розмірів, покриття на гроби, плоскі таблиці на ґроби з мармуру, ґраніту й брондзи. Написи на пам'ятниках даром та дарова достава. Пишіть за фолдером "D". Замовляйте прямо в нас й дістанете 25% опусту від нормальної ціни.

Богослуження: червень

о. Д. Базюк
P.O. Box 10, High Prairie
6. червня — Ріно 10:00 празник; Гайнс Крік 3:00 празник
7. — Гей Скул 10 празник
13. — Норт Стар 10; Ройс 3:00
20. — Гай Прері 10; Ґренд Прері 3:00
24. — Ройкрафт 10:00 празник
27. — Ксітуан 10:00
29. — Ройс 10:00 празник

о. Д. Гнат
P.O. Box 68, Glendon
Ph. 635-3741
6. червня — Ст. Павль 8:30; Ґлендон 10
13. — Еншав храм 10 р.
20. — Ст. Павль 10 р.
27. — Бонвилл 10 р.

о. Г. Гурко
P.O. Box 8, Radway
Ph. 736-3501
6. червня — Восетна храм 10 р.
13. — Радвей 10 р.
20. — Смокі Лейк.
27. — Смокі Лейк.

о. М. Гураль
11535 - 78 Ave., Edmonton
Ph.: 433-6573
6. червня — Едсон (храм) год. 9:30 Литія і св. Літургія; Вайлдвуд год. 2 попол.
13. — Карвел год. 10
20. — Черґіл (храм) год. 9:30
27. — Менлі год. 10.

о. Є. Дмитрук
Ph. 424-1472
11139 - 118 A Ave., Edmonton
6. червня — Восток св. Михайла Зшестя св. Духа (храм) 9 год. Всен. 10 год. Служба Божа.
7. Пресв. Тройці — Делф храм 9 год. Всен. 10 год. Сл. Божа
13. — Ст. Майкел
20. — Ламонт
27. — Делф

о. Ол. Захаріясевич
P.O.B. 215, Holden
Ph. 688-3835
6. червня — Голден 8:30; Дейзленд 10:30
13. — Голден год. 8:30, Копернік 10:30
20. Участь у архиерейських відвідинах у Вог.
27. — Голден год. 10:30 співана

о. Б. Каричек
P.O. Box 391, Athabasca
Phone: 675-2593
6. червня Св. Духа — Бойл празник 10 р.
7. Прес. Трійці — Просперіті празник 10 р.
13. — Атабаска 9; Фрейнс 11:30
20. — Річмонд Парк 9; Нюпайн Крік 11:30
27. — Атабаска— 9; Бойл 11:30

о. П. Литвин
Two Hills, Alta
Ph. 657-2345
6. червня — Ту Гилс 10 р. (празник.
7. — Плейн Лейк 10:30 р. празник
13. — Ту Гилс 9; Новий Київ 10:30 р.
20. — Ту Гилс 9; Плейн Лейк 10:30 р.
27. — Ту Гилс 9; Новий Київ 10:30 р.

о. Б. Лисак ЧСВВ
P.O.B. 58, Myrnam, Ph. 366-3890
6. червня — Бовелон 8:30; Мирнам 10:00
13. — Файделиті 9:00; Моркемб 10:30 празник
20. — Ллойдмінстер 10:30
24. — Мирнам 10:00
27. — Мирнам 8:30
29. — Мирнам 10:00

о. М. Мартинків
12204 - 113 Ave., Edmonton
6. червня — Кемровз год. 9; Гей Лейк год. 11.

о. П. Петришин
Box 83, Redwater, Alta
Phone: 735-3952
6. червня — Редвотер 10 р.
13. — Редвотер 9 р.; Федора 10:30
20. — Вог 10 р. архиер. Сл. Божа
24. Різдво св. Ів. Хрест. — Редвотер 9 р.
27. — Редвотер 10 р.
29. св. Петра і Павла — Вог 10:30

о. К. Стангрет
P.O. Box 322, Vilna
Ph. 636-3543
6. червня Зшестя Св. Духа — Вилна храм
7. Пресв. Трійці — Спеддел, архиерейські відвідини в 55-річчя існування парафії (храм). Проситься всіх людей околиці взяти участь у святкуваннях.
13. Пресв. Євхаристії — Стрий храм.
20. — Священик бере участь в архиер. Літургії у Вог.

о. Р. Стародуб
P.O. Box 227, Innisfree
Ph. 592-3804
6. червня — Левой 10 р.
7. — Іннісфрі 10 ренч 10 р.
13. — Ренфурлі 10 р.; Іннісфрі місто 7:30 веч.
20. — Менвіл 10 р.
27. — Іннісфрі 11 ренч 10 р.

о. І. Черкавський
Ph. 948-3730
P.O. Box 141, Derwent
6. червня — Дервент 10, празник
7. — Нортерн Велі 10:30
13. — Дервент 8:30; Елк Пойнт 10:30, празник.
20. — Дервент 8:30; Верміліон 10:30
27. — Дервент 8:30; Енгел Лейк 10:30.

САСКАЧЕВАН

о. Б. Бачинський
922 - 108 St., North Battleford
Ph. 445-2731
6. червня Зелені свята — Норт Батлефорд
7. Пресв. Трійці — Витків
13. нед. Всіх святих — Норт Бетлфорд (празник; 3 попол Радісон
20. — Медовлейк
27. — Радісон
На Зелені свята Парастаси на цвинтарях в Норт Бетлфорді о 2 год. попол.

о. М. Будз
P.O. Box 208, Vonda
Phone 47
6. червня — Пітерсон 10 год. храм; Вонда 3 год. попол. на гроби.
13. — Сматс 3 год. попол на гроби
20. —Вонда 9-10 (храм)
27. — Кадворт - Гора сострадання.

о. В. Фляк
Box 161, Cudworth, Sask.
Phone: 256-3306
6. червня Зшестя Св. Духа — Леніген 9; Кадворт 11; Бруно 11, храм
7. Пресв. Трійці — Кадворт 9; Бруно і Твей фарми 11
13. — Кадворт і Волверін 9; Твей 11; Гамбольдт 11; храм
20. — Дана 9; храм. Кадворт 11; храм. Леніген 11; храм.
Відпуст на Горі Сострадання Пресв. Богородиці коло Кадворт 25, 26, 27 червня: 25 п'ятниця 8 веч.; 26: 10 рано і 8 вечора; неділя 27: 10:30 рано. Науки голоситиме о. д-р Гр. Миколів, парох Принс Алберту. Проситься до участи сусідніх опів.

о. А. Хоружий
P.O. Box 111, Alvena, Ph. 10
6. червня — Ланівці

о. М. Шевчук
P.O.B. 36, Wakaw, Sask.
2. червня — початок місії у Вакав 7:30 веч. (науки рано і вечері).
6. — Вакав хр. празник з арх. Сл. Божою.
7. Пресв. Трійці — Сокаль хр. празник 10 рано; (гроби)
13. — Вакав 10; Ст. Джуліен 11:30 (гроби)
20. — Вакав 9; Прудгом 11; і гроби.

БРИТАНСЬКА КОЛЮМБІЯ
о. І. Макух
Victoria, B.C., Ph. 384-2283
1112 Caledonia Ave.
7. — Алвена-фарми
13. — Алвена-місто
20. — Алвена-фарми

ЦЕРКОВНІ СВЯТА

Юліянський календар:

6 червня. Зшестя Святого Духа.
7 червня: Понеділок Святого Духа.
13 червня. Неділя Всіх святих. Голос 8.
20 червня. Друга неділя після Зшестя. Голос 1.
27 червня. Третя неділя. Голос 3.
Необов'язкові свята: св. Івана Богослова (21 травня); 7 червня: Понеділок Святого Духа; 17 червня: Пресвятої Євхаристії; 25 червня: свято Христа-Чоловіколюбця.

Григоріянський календар:

6 червня. Неділя Всіх Святих. Голос 8.
13 червня. Друга неділя після Зшестя. Голос 1.
20 червня. Третя неділя. Голос 2.
27 червня. Четверта неділя. Голос 3.
Необов'язкові свята: Понеділок Святого Духа (31 травня), 10 червня: Пресвятої Євхаристії; 18 червня: свято Христа-Чоловіколюбця; 24 червня: св. Івана; 29 червня: св. Петра й Павла.

НЕДІЛЯ ВСІХ СВЯТИХ
12 червня

ЛИСТ ДО ЄВРЕЇВ: зач. 330

Брати, котрі вірою покорювали царства, чинили справедливість, доступили обітниць, загороджували пащі левам, гасили силу вогня, втікали від вістря меча, ставали сильними з немічних, бували хоробрими на війні, розбивали полки чужинців. Жінки діставали своїх померлих з воскресення.

А інші, не приймаючи освободження, були мучені, щоб доступити ліпшого воскресення.

Інші ж зазнавали наруг і биття та ще й кайдан і в'язниці, були каменовані, пиловані, допитувані, вбиті мечем умирали, блукали в овечих, козячих шкірах, бідуючи, гноблені, мучені, ті, котрих світ не був достойний, скиталися по пустинях і горах і вертепах і земних печерах.

І ці всі, вірою одержавши свідоцтво, не прийняли обітниці, бо Бог передбачив для нас щось ліпше, щоб вони не прийшли без нас до звершености.

Для того, отже, і ми, маючи кругом себе таку тьму свідків, відложивши всякий тягар і гріх, що нас обмотав, з терпеливістю біжім до боротьби, що нас чекає, дивлячися на Ісуса, творця і звершителя віри.

СВ. ЄВАНГЕЛІЯ ВІД МАТЕЯ: зач. 38

Сказав Господь своїм учням:

„Кожного, хто визнає мене перед людьми, визнаю і я його перед Отцем моїм, що на небі; а хто відречеться мене перед людьми, і я відречуся його перед Отцем моїм небесним".

„Не думайте, що я прийшов принести мир на землю. Не прийшов я принести мир, а меч; бо я прийшов розлучити чоловіка з його батьком, а дочку з її матір'ю і невістку з її свекрухою. А ворогами чоловікові його домашні".

„Хто любить батька або матір більше мене, недостойний мене. І хто не бере хреста свого і не йде за мною, той недостойний мене.

Тоді Петро озвавшись, сказав йому: „Це ми все покинули й пішли за тобою, так що ж нам буде?"

Ісус же сказав до них: „По правді кажу вам: Ви, що пішли за мною, у новобутті, як Син чоловічий засяде на престолі своєї слави, сядете й ви на дванадцяти престолах, судити дванадцять поколінь Ізраїлевих".

„І кожен, хто покинув дім або братів чи сестер, або батька чи матір, або жінку й дітей чи землі імени мого ради, всотеро прийме і життя вічне наслідить. І багато перших будуть останні, а останні — перші".

Митрополит Максим їде до Риму

Митрополит Максим цими днями їде до Риму, повідомляють з Вінніпеґу.

Блаженніший Йосиф ще не приїхав до Торонта, як там сподівалися.

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИЙ ЗАКЛАД

★
найнижча ціна
найкраща
обслуга
ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО НАС З ДОВІР'ЯМ
★

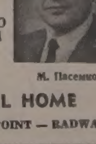

М. Панилик — управителі — М. Пасемко

PARK DALE FUNERAL HOME
ST. PAUL — PHONE 645-3902 — ELK POINT — RADWAY

Групова Проща до Святої Землі

ВІД 15 ЖОВТНЯ до 4 ЛИСТОПАДА 1971 року
ВІДВІДАЙТЕ:
Єрусалим та інші місця в святій землі
А ОКРІМ ТОГО:
РИМ * ЛЮРД * ФАТІМУ * МАДРИД та ЛІСБОН
21 ДНІВ — $1,050.00
В ЦІНІ ВКЛЮЧЕНІ: переліт, переїзди з летовища та на оглядини святих місць, готелі (зі сніданням включно).
Туру вестиме: – о. митрат М. Сопуляк

Наше бюро полагоджує справи всяких подорожей.
ЗА БЛИЖЧИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО:
Іван ДОРОСЕВИЧ — Байрон МЕТЕСОН — Моллі БАСАРАБА

Astro Travel Service
10019 - 103 Ave. Centennial Bldg. Tel.: 423-2351
Edmonton, Alberta

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

Український католицький тижневик ✦ Виходить щочетверга в Едмонтоні ✦ Видає Спілка «Українські вісті» ✦ Річна передплата в Канаді: $5.00, поза Канадою: 6.00; зміна адреси: 15 центів.

Published every Thursday in Edmonton ✦ Member of the Canadian Weekly Newspapers Association ✦ Yearly subscription in Canada — $5.00, in other countries — $6.00.

Ukrainian News, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alberta
Телефон 422-5708 Telephone
Second class mail registration number 1035.

КРИЗА В УНРАДІ НАРЕШТІ РОЗВ'ЯЗАНА

Добра вістка з Мюнхену: довга криза в УНРаді, якій (кризі, не УНРаді), здавалося, кінця не буде, нарешті щасливо розв'язана. Принаймні до найближчої сесії УНРади.

Екзильному президентові Миколі Лівицькому вдалось придушити опозицію. Незадоволені відійшли, а ті, що залишились, задоволені. До їхньої радости приєднуємося і ми, бо хоча в УНРаді не буде більшої діяльности, ніж була, зате буде більше спокою.

Що ж сталося? Спочатку було нове непорозуміння, потім — новий вибух. Почали говорити про конгрес політичної думки. Президент Лівицький хоче і політичної думки, і конгресу, але не хоче, щоб конгрес робили опозиціонери. Від чого ж є УНРада? Голова УНРади (екзильного парляменту) Яків Маковецький, член мельниківської фракції ОУН, не в усьому погоджувався з рішучими заходами президента. До того ж, мельниківці, що були головною силою в УНРаді, почали докоряти Лівицькому за те, що втручається в не свої справи. Навіть попередили, щоб не робив «чистки», про яку він здавна говорить.

Засідання президії УНРади відбулося 22 травня. Була фракція УРДП Степаненка і фракція УНДО Федорончука. Представник т.зв. двійкарів (ОУНз) заявив, що поки законних представників УНДО (Яворського) і УРДП (Гришка) не буде в президії УНРади, він не братиме участи в нараді. І не брав. Тоді взяли його. Висунено пропозицію викинути «двійкарів» з УНРади. Мельниківці і УРДП (Степаненка) не дозволили. Змінено пропозицію: не викидати, а припинити в правах. Більшістю голосів припинили. Мельниківці, не погоджуючися з цим рішенням, вийшли з усіх органів Державного Центру аж до наступної сесії УНРади.

В УНРаді на цю пору є менша фракція УРДП, менша фракція УНДО, група Лівицького УНДС, соціялісти і маловідомі керівники невідомої селянської партії чи партій. Доведеться нам слухати нових закликів до консолідації, яка в нас була славного 1948 року, коли створено одне-єдине політичне представництво.

Можна припускати, що багато критик посиплеться тепер на Лівицького. Але чи справді його диктаторські примхи є головним джерелом лиха? Подивімся в роки минулі. Петлюра, опинившися в Франції, теж пробував творити екзильний уряд, який швидко розпався. Щойно після другої світової війни, в Німеччині всі політичні партії об'єдналися під прапором УНР. Хоч великої політичної діяльности УНРада не проявила, проте її створення припинило внутрішню політичну боротьбу. З того часу змінилося багато. Люди виїхали з Німеччини, почали співпрацювати не в ім'я консолідації, а просто з практичної потреби. Всі політичні партії занепали; деякі розбились. У Німеччині, не помічаючи змін, далеко від України і без справжнього зв'язку з еміграцією, залишився екзильний уряд. Проте зміна сталася теж в УНРаді. УНРада, що колись принесла короткотривалий мир, стала головним тереном безнастанних чварів, що були і є головним змістом політичної діяльности.

Долею застарілої УНРади президент Лівицький, здається, мало турбується. Він конче хоче зберегти Державний Центр. Хай же він з якоюсь дорадчою радою, ним створеною, буде живим символом та носієм ідеї УНР. Хай якийсь реґулямін Державного Центру визначить спосіб, як президент має передати своєму наступникові прапор УНР з IV універсалом. А практична політична діяльність? Її треба залишити людям СКВУ, УККА і КУК. І, правду кажучи, так воно в нас уже робиться.

Дехто покладає надію на найближчу сесію УНРади. Як на тій сесії станеться чудо, то тоді почнеться чудесна доба. Ми тут говорили тільки про наші поточні події.

ТРЮДО РОБИТЬ НАМ НЕСПОДІВАНКУ

Якби прем'єр Трюдо, поїхавши до СССР в гості, був говорив, а, вернувшися додому, мовчав... Наш розрекламований прем'єр зробив нам несподіванку: в Москві мовчав, зате в Оттаві говорить.

Не будемо наводити слів Трюдо. Вже його за це атакували в парляменті, та він обороняється, мовляв, його слова перекручено. Отже, цитати залишім. Подивімся на саму справу. А справа така. Трюдо, поки виїхав до Москви, одержав тисячі прохань від українців Канади, щоб сказав московським господарям слово в оборону українських політичних в'язнів. Не зворушили його ті прохання. Трюдо мовчав. Зворушився щойно в Києві, радіючи нагодою ближче приглянутися до советського федералізму.

Вернувшися додому, Трюдо, холоднокровний федераліст, сказав, що він не почуває прихильности до людей, які виявляють свій націоналізм, порушуючи державні закони, де б це не діялось. Самі додайте: в Квебеку чи в Україні!

Вельмидостойний прем'єр помиляється, подаючи таку негідну оцінку. Невинно арештовані й засуджені українські в'язні рішуче заперечують, що вони націоналісти. Деякі звуть себе марксистами. Не вони порушують державні закони. Навпаки, від свого поліційного режиму вони домагаються додержування конституційних прав і державних законів.

Чи федераліст Трюдо, який завзято просуває двомовність в Оттаві і в усій Канаді, не знає, що мільйони українців в СССР не мають ні однієї своєї школи, що в самій Україні, яка не є провінцією, а суверенною республікою, ні від кого не можна домагатися знання української мови? За це, пане Трюдо, арештували Валентина Мороза та багатьох інших, не за плян схопити Шелеста!

Своєю нісенітною заявою ліберальний федераліст Трюдо, певно, порадував московських тиранів. Українцям він зробив прикру несподіванку. Але українці, як канадський гість бачив на власні очі, — народ щирий і вибачливий. І українці Канади, мабуть недовго пам'ятатимуть цю дивовижну несподіванку. Але до найближчих виборів таки запам'ятають.

НЕМА В НАС ІНШОЇ ВАЖЛИВІШОЇ РОБОТИ

НАВЧАЙМО І ВИХОВУЙМО НАШИХ ДІТЕЙ

інж. Микола ФЛЯК

Навчаймо і виховуймо наших дітей. Як це зробимо, зробимо все інше; як цього не зробимо, не зробимо взагалі нічого.

Нікого нехай не вводить в оману дечия заспокійлива пригадка, мовляв, асиміляція — річ природна. Кінець-кінцем нема ліку проти неї.

Смерть також річ природна, але люди живі і розумні не копають собі самі могилу. Вони живуть і хочуть жити.

Незабаром дізнаємося про вислід сьогорічного перепису населення Канади. Дізнаємося правду про себе, навіть якби ми й не хотіли дивитися на власну дійсність.

Покищо наша преса щедро обдаровує нас світлинами чайних прийнять з довгими списками осіб, хто де сидів, хто що доносив, звідомленнями про вибір управи товариства, яке, крім управи, небагато інших має членів.

Крім довгих хвиль чайних прийнять, маємо ще концерти, де старі співають, а молоді танцюють. Маємо виступи промовців, що підносять народ духом. Дописувачі газет величають їх за глибокозмістовні промови...

Чого ж ви чіпляєтеся? — скажуть мені. Невже ж в англомовних газетах нема того самого «краму»: світлин, списків? Так, там цього всього, мабуть, ще більше, хоч першенство в розкидуванні високих похвал, на мою думку, належить таки багатьом дописувачам українських газет. Справа, однак, не в схожості, а в різниці, і то глибокій різниці. Звідомлення про різні імпрези — це місцеві дрібниці. Хоч би як багато їх було, читач англомовної газети ніколи не бачить у них головного русла життя даного міста чи провінції. У нас, принаймні в багатьох читачів, може складатися враження, нібито праця йде, навіть буяє. Хто не вірить — хай дивиться на світлини.

НА ЩО ДИВИТИСЯ?

Менш дивімся задоволено на газетні світлини — більш дивімся на статистичні числа. Дивімся з острахом і, головне, з почуттям відповідальности.

Перепис 1961 року виявив, що українці втрачають свою мову, теж відходять від своїх парафій. Трудно розібратися в статистичних даних про православних українців. Щодо українців-католиків, то вони, за статистикою, втратили понад 180 тисяч, а в самому Едмонтоні — понад 5 тисяч. Я знаю, що в статистиці, мабуть, є деякі помилки. Але чи аж такі великі? До Едмонтону останніми роками, певно, прибуло багато осіб українського роду, які вже раніш не належали до українських церковних громад. Вони збільшили в місті кількість неукраїнських людей українського роду. Але це не є повним вияснениям нашого поганого становища.

А становище — гнівайтеся чи не гнівайтеся — погане. Жиди, яких в Едмонтоні є 1,899 (перепис 1961 р.), мають свою цілоденну школу. Українців є бл. 35 тисяч. Цілоденної школи вони досі не мають, і невідомо, чи і коли будуть мати.

Єдину рідну школу збудувала українська католицька парафія св. Юрія. Інші (не всі!) парафії — католицькі і православні — мають декілька кляс, що навчаються в різних авдиторіях чи залях. А тим часом будова чи розбудова церков і парафіяльних галь як у католиків, так у православних протягом десятьох минулих років значно пішла вперед (не хочу тут заторкувати питання церковної архітектури, а також питання архітектів, хоч і про це варто б поговорити докладніше). Виходить, що справа рідношкільного навчання, при всіх наших заявах, у практиці стоїть у нас на останньому місці.

Навчання в рідних школах здебільшого відбувається тільки раз на тиждень. Деколи танці є головним предметом.

За моїми підрахуванками, тільки бл. 20% нашої молоді навчається рідної мови в рідних та державних школах. 80% наших насправді ще не є нашими. Українські організації молоді, всі разом, не охоплюють більш як 6% нашої молоді!

Який вихід з нашого зачарованого кола? Визнаймо нарешті всі, що нема в нас іншої такої важливої роботи, як навчання і виховання наших дітей. Ця справа має бути першою в усіх парафіях і також у всіх громадських, навіть політичних організаціях. Покиньмо думку, мовляв, о. парох і парафія якось там ведуть це діло, а в нас — справи інші, важливіші. Які? — дозвольте спитати. Як можна сподіватися допомогти на віддаль українському народові, коли не вміємо допомогти нашим дітям, себто собі самим?

ЩО РОБИТИ?

Насмілююся подати такі пропозиції:

1. Хай не буде в нас ні одної церковної громади, що не вела б дитячого садка. Хай усі громадські організації почувають себе до обов'язку помагати вести ці садки. Потрібно організувати курс виховниць дитячих садків. Є надія, що згодом державна влада даватиме допомогу дитячим садкам.

2. Хай не буде в нас ні одної церковної громади, де б не було навчання рідної мови. Притягаймо більше дітей. Якщо громада може знайти гроші на вдержання церкви і дати хоч якусь заплату священикові, мусить знайти гроші і на рідну школу.

3. Якщо священик через різні перешкоди (праця, вік) не може пильнувати справи рідної школи, хай передасть це діло Шкільній раді своєї парафії.

4. Якщо церковна громада (таке є і в Едмонтоні) не веде рідношкільного навчання, то — ради Бога — посилайте дітей до рідної школи в сусідній парафії.

5. Якщо і цій, і тій парафії трудно вести рідну школу, зробіть спільне навчання: зискаєте на цьому і ви, і сусіди.

6. Збагачуймо, розбудовуймо те, що маємо. Хай діти вивчають не тільки буквар. Не жалуємо грошей на коштовну прикрасу церков, навіть галь. А де ж дитячі бібліотеки? Чому так мізерно платимо вчителям? Чому не дбаємо про збільшення кількости кваліфікованих учителів?

7. Користаймо з навчання української мови в державних школах. Адже тепер відкривається нам можливість мати навчання нашої мови вже в першій клясі. Чого треба? Треба, щоб батьки цього хотіли!.

8. На рідношкільні справи потрібно грошей. Катедральна парафія св. Йосафата дає нагороди для едмонтонських учнів, не тільки учням своєї парафії. Деякі нагороди дають інші організації. Але скільки є ще таких, що не дали і не дають. Чому?

9. Едмонтон має дуже багато вчителів-українців. Коли всі вони зрозуміють свою відповідальність? Чому не всі здобувають потрібні кваліфікації, щоб навчати українських дітей?

10. Останнім часом сталося зрушення в Канаді, теж в Едмонтоні. Між університетською молоддю є тепер куди більший відсоток тих, що, за зразком франкомовних канадців, заявляють своє канадське громадянство і своє українство. В Алберті уряд офіційно підтримує тезу про багатокультурність Канади і заявляє готовість поширити навчання української мови в школах. Кількість учнів, що в едмонтонських школах навчаються української мови, зросла. Робім усе можливе, що ця течія поширювалася. Мусимо йти вперед, бо інакше будемо занепадати.

При едмонтонському відділі КУК існує і діє Шкільна Рада. Творім такі шкільні ради в парафіях і громадських організаціях. Сходьмось разом, обговорюваймо рідношкільні справи, вирішуймо їх і, головне діймо!

Важливіша одна дитина, яку виховаємо, ніж десять чаїв. А десять концертів менше важать, ніж одна школа, куди впровадимо навчання рідної мови.

Є чудова молитва св. Єфрема, яку проказують у час Великого посту: «Господи, Владико життя мого, духа лінивства і пустослів'я віджени від мене». Так би нам молитись не тільки в піст, бо надто часто пустослів'ям прислонюємо власне лінивство.

Чи не варто б заснувати в нас товариство «Рідна школа», куди б належали і старші, і молоді? Члени платили б річну вкладку. Це мало б передусім моральне значення. Дало б теж хоч якісь грошові фонди.

Для прикладу наведу такий факт. Шкільна Рада відділу КУК наприкінці минулого року звернулася по грошову підмогу до всіх наших організацій. Є їх 21. Досі відгукнулося 5. Інші, 16 ще мовчать. Першим озвалося Товариство мужчин катедри св. Йосафата (100.00 дол.). Другим був Союз українок Канади при катедри св. Івана (100.00 дол.), дальше Ліга визволення україни (50.00 дол.), НТШ (10.00 дол.), «Добра Воля» при катедрі св. Йосафата (25.00 дол.). Разом 285.00 дол. Від імени Шкільної ради всім їм складаю подяку. Хай їхній приклад діла й пожертви буде заохотою для інших.

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ В КИЄВІ

Т. Г. ЛИТВЯК

У деяких канадських газетах, наприклад в едмонтонському «Джорнал»-і (22 травня), подано солодко-п'янку картину доброї волі, що нестримно лилася назустріч «Петрові та Маргариті Трюдошенкам» у столиці України. І небо і земля, і люди і дерева на землі — все вітало канадського прем'єра в Києві.

ЧАРЛЗ ЛИНЧ

«Лише раз на рік, в цьому тижні, коли цвітуть вишикувані вздовж вулиць каштани, що стали емблемою міста, Київ такий прекрасний. Мало великих міст можуть мірятися з Києвом зеленню, квітами та добрим виглядом своїх чоловіків і жінок», — пише приємно репортер Чарлз Линч.

У Києві, запевняє нас кореспондент, і прем'єр, і його дама були справді відпружені, не те що в Москві. І тут ми йому справді віримо. Чому не відпружитись у гарному, але політично невагомому Києві, після ділових розмов у Москві з дійсними керівниками імперії.

«У цілому місті канадський і червоний прапори маяли поруч..., а «О Канадо!» котилося луною через широку долину могутнього Дніпра... Вигляд міста міг порадувати серце найбільше непримиренного вигнанця, а українська гостинність не знала меж».

Як не згадати Симоненка? Ось його рядки:

«Щастя хлюпає
срібною хвилею,
ніби тут вікувало воно —
не життя тобі,
а ідилія,
як в поганих книжках
чи в кіно».

Так писав покійний Василь Симоненко в своїй їдко-правдивій „Думі про щастя" саме про репортажі забріханої совєтської преси.

ПРЕМ'ЄР ТРЮДО

З дальшого опису поведінки прем'єра Канади випливає, що він не дався українцям перевершити себе в щедрості: «Кожна з наших країн обрала федеративну систему уряду, що поділяє юрисдикцію між урядом держави й урядами складових частин... У великих державах, таких, як Канада і Советський Союз, у яких живуть народи декількох (?) місцевих і етнічних груп, федеральна структура дозволяє тримати рівновагу між державними потребами та звичайними місцевими інтересами».

Неабияке відкриття зробив наш прем'єр. Нівроку. Розчавлене гусеницями московських танків мадярське повстання 1956 р., на смерть заморожена неспровокованим нападом і окупацією багатообіцяюча Празька весна, мужні голоси українських патріотів Івана Дзюби, Вячеслава Чорновола, Івана Коляски та багатьох інших, що зірвали фальшиву маску з нахабної пики московського Молоха і показали світові його справжнє, людоненависницьке нутро, протести багатьох прозрілих комуністів, які гостро засудили політику московського народовбивства, тисячі прохань глибокої і правдивої турботи за долю українських політичних в'язнів, — все це не зупинило Трюдо їхати в гості до найбільших ворогів людини й народів нашої планети.

Що сталося з тисячами листів, що надійшли прямо на ім'я прем'єра від українців Канади, які просили його виступити в оборону українських політичних в'язнів? Наш прем'єр заявляє в Києві, що він хоче «використати цю нагоду, щоб познайомитися з методами, вживаними вашими місцевими урядами у рішенні проблем, перед якими стоять провінції Канади».

Методи дуже прості, містере-мосьє Трюдо. Навіть не методи, а метода — тільки одна, а саме терор, що триває вже півсторіччя і охоплює все:

— ліквідація цілої української провідної верстви, включно з комуністичною;

— повне, насильне, закріпачення села під маскою колективізації;

— 10 мільйонів жертв штучного голоду в Україні в 1933 р.;

— розсіяння незчисленних мільйонів українців по пустирях імперії та заселювання України московськими осадниками-колоністами;

— ліквідування національних культур і мов та насильне московщення всіх галузів життя: господарства, шкільництва, науки, мистецтва, суспільних, культурних та всяких інших установ.

Чи цього ви, прем'єре, хочете вчитися?

І знов «одкровення»: наш прем'єр порівнює Україну до провінцій Канади. А ми в душевній простоті гадали, що Україна та інші поневолені Москвою народи мають таке ж право бути самостійними державами, як і Московщина.

Відомо, що Трюдо не перший і, на наш безконечний жаль і розпач, не останній. Хіба ж президент США Франклін Делано Рузвельт, якого так «шанують» москалі, не визнав за леґальний уряд СССР у 1933 році? Це в тому самому році, коли мільйони українців конали у муках штучного голоду.

ЛЮБОР ЗІНК

Не було в Канаді ніяких демонстрацій, ніяких протестів проти поїздки Трюдо до СССР. Вопіющим у пустині був Любор Зінк. У «Торонто телеґрам»-і він писав: «Це офіційні відвідини до Совєтського Союзу, чиї досягнення в жаскому мистецтві тоталітарної влади далеко перевищують гітлерівський Райх. І жадних демонстрацій, жадних протестів... Уявімо собі на хвильку, що, замість СССР, прем'єр відвідав би Грецію, чи Південну Африку, чи Родезію. І хоч ці країни не мають ні ядерної зброї, ні месіяністичного наставлення, проте легко уявити імпозантні демонстрації і заглушуючий рев протестів».

«Передовиці цілої країни, а також телевізія та радіопрограми визвірилися б вишуканим, моральним обуренням та осудом на те, що розглядалося б, як урядова підтримка огидних, нелюдських режимів. Бородаті бригади на чолі з академічними опікунами вийшли б у повному складі, вибльовуючи непристойності і даючи вихід своєму сказові у насильстві».

Західному ліберальному мисленню здавна притаманне підсвідоме бажання власної смерти. Ліберали Заходу, як метелики на вогонь, летять на облудний блиск людожерного ідола, який жорстоко, масово і послідовно нищить усіх тих, хто хоч як обережно і несміливо здіймає голос в оборону звичайнісінької людської гідности.

Про советський режим Л. Зінк каже: «Режим, що за мінімальною оцінкою приступних доказів (пильно зібраних й удокументованих у книжці Роберта Конквеста «Великий терор») ліквідував щонайменше 20 мільйонів своїх власних громадян...»

«Режим, що завинив у методичному народовбивстві цілих національних груп, що ще й тепер користується винищувальними, рабськими таборами праці, розташованими недалеко від міст, що їх відвідає пан Трюдо...»

«Режим, що замикає опозиційних письменників, мистців і науковців у божевільнях, щоб знищити їх розум...»

«Режим, що в 1956 році позвірячому розправився з комуністичною Мадярщиною і менше як три роки тому напав і зайняв комуністичну Чехо-Словаччину...»

«Режим, який..., але яка користь перелічувати безкінечні злочини?» — безнадійно скаржиться на людську байдужість і самообману чеський емігрант Любор Зінк.

Віддаймо прем'єрові Трюдо належне. Він недавно виступив був в оборону жидів Советського Союзу. В Україні він усміхався і розсипав компліменти. На радість московським тиранам та їхнім київським вислужникам наш прем'єр, зі щедрістю мільйонерового сина і безкритичністю західного ліберала, знайшов добре слово навіть для советського моделю федерації.

ПОЛЬСЬКІ ЖАРТИ

Скромність. У варшавському політбюрі, після провалу Гомулки, знайшли його заповіт: «Похорон мій хай буде якнайскромніший. Ніяких промов, оркестр. Поховати на цвинтарі в рідному Кросні. На могилі поставити скромний напис: Владислав Гомулка — економіст».

* * *

Різниця. Яка різниця між Гомулкою і Герком? — Нема різниці, але Герек цього ще не знає.

* * *

Терпеливість. На робітничому мітинґу в СССР виступає партійний аґітатор:

— Відзавтра норми будуть удвоє більші. Чи є в кого якісь запитання? (всі мовчать).

— Відзавтра плата буде вдвоє менша. Чи є в кого якісь запитання? (всі мовчать).

— Завтра почнуть вас вішати! — Тут в одного з учасників є запитання: мотузку дасте самі чи принести з хати?

«Культура», Париж

Парляментський комітет в Едмонтоні

Парляментський комітет конституції Канади приїздить до Едмонтону, де прийматиме письмові й усні пропозиції конституційних змін. Місце: «Алберта коледж». Час: 7 червня о 7:30 вечора і 8 червня о 10:00 ранку і 2:00 пополудні.

Членами комітету є посли та сенатори різних партій.

НОМІНАЦІЙНА КОНВЕНЦІЯ

Цим повідомляємо, що номінаційна конвенція Асоціяції суспільного кредиту для виборчої округи Едмонтон-Гайландс відбудеться у ВІВТОРОК, 15 червня 1971 р.

7:00 год. вечора — реєстрація

8:00 год. вечора — конвенція

BELLEVUE COMMUNITY LEAGUE

72 вулиця і 112 авеню

ЗАВВАГА: згідно з новим, зміненим правильником, право голосувати на конвенції мають тільки ті, що є членами з заплаченою вкладкою сім днів перед конвенцією.

ЗАЗНАЧІТЬ ЦЮ ДАТУ У ВАШОМУ КАЛЕНДАРІ й укладіть собі час так, щоб ви могли взяти участь у конвенції.

ПАВЛО СТЕПА, голова

Published by: Edmonton-Highlands Constituency Social Credit Association

В 40-РІЧЧЯ ҐІМНАЗІЙНОЇ МАТУРИ

В „Українських Вістях" ч. 19 із 13 травня ц. р. о. В. Тарнавський помістив спомин із гімназійних часів під повищим заголовком. При читанні того спомину „ожило все знайоме до болю". Молодечі літа, повні надій та сподівань, великі задуми та мрії та буйні пориви молодечих сердець... Читав я той спомин із великою насолодою. Але хотів би його дещо доповнити, якщо йдеться про події із 3 травня 1928 р., що мали місце в станиславській українській гімназії.

О. Тарнавський подає, що за бойкот польської паради розв'язано 5, 6 і 7 кляси. Тут власне і є деяка неточність. Станиславівська гімназія мала дуже багато учнів й деякі кляси мали по два, ба навіть по три відділи (а, б і в). І якраз між тими, що не брали участи в державній параді були теж і учні 4б кляси, тобто наймолодші між „штрайкуючими". Зате в параді взяли участь учні з відділу „а" 6-ої кляси.

4 травня 1928 р. вранці перед осьмою годиною на брамі гімназії появилося оголошення дирекції гімназії, що кляси: 5а, 5б, 6б, 7а і 7б мають заборонений вступ до будинку гімназії аж до відклику. Про нашу клясу 4б не було згадки в цьому оголошенні, одначе наша кляса, що містилася в т. зв. „офіцинах" (приватний будинок поруч будинку гімназії, в якому містилися три кляси), не була замкнена.

Після дзвінка на науку в осьмій годині, прийшов до нас на допити директор гімназії в асисті одного професора та гімназійного сторожа, що відчинив двері до клясної кімнати.

Як звичайно кожного дня перед наукою ми проказали молитву, а після того директор почав нас допитувати, хто нас намовляв не брати участи в державній параді. Він думав, що від нас, наймолодших, довідається, хто був організатором бойкоту. На запити нашого директора відповідь кожного учня була однакова: „Пане директоре, я прийшов, але не бачив нікого біля гімназії й тому пішов до дому". Після кількох таких самих відповідей, директор здернервувався й загрозив нам, що, якщо до шестої [illegible] мо до нього виновників штрайку, то підемо вслід за старшими клясами, тобто що наша кляса теж буде розв'язана. Сказав і вийшов.

Перша лекція того дня в нас була грека. Наш професор, який знаменито навчав греки та латини, про форму „бойкотував", тобто не питав нас усіх „революціонерів", що не пішли на державну параду, за винятком трьох учнів: покійного Володимира та його брата Богдана Дейчаківського та одинокого в нашій клясі жида Войниловера. Оба брати Дейчаківські були хворі й тому не пішли на параду, а жида ніхто не міг підозрівати в „українській революції", як про те писала польська газета.

Оба брати Дейчаківські дістали тоді аж по вісім лихих нот (славних „двійок"), а до того професор погрожував обом за кожний раз, що не буде їх вже більше питати до кінця шкільного року, тобто, що вони з лихими нотами із греки й закінчать шкільний рік. Подібно пройшли й інші лекції. Шоста лекція була історія, яку нас вчив наш господар кляси проф. С. Рудницький. Професор Рудницький того дня не викладав історії, лише повідомив нас, щоб ми опустили клясу, бо наша кляса теж розв'язана. Сказав і вийшов із кляси.

Проф. С. Рудницький, беззастережений український патріот, зі сльозами в очах дорікав нам, чому ми з ним не порадилися, заки рішили не брати участи в державній параді. Та ми, молоді, хоч дуже любили його, як професора, про такі справи з ним не могли радитися, щоб не ставити його в скрутне положення перед польською владою.

4 травня 1928 р. був наш останній день навчання перед літними вакаціями в шкільному році 1927-28. Після довших заходів українських послів до сойму в Варшаві, нам дозволили повернутися до школи, щоб закінчити нашу 4-ту клясу, але аж 1 вересня 1928 р.

То були мої найдовші літні вакації за час моєї гімназійної науки в Станиславській гімназії.

Ярослав Костів

Відбувся концерт минулої неділі

ВОКАЛЬНОЇ СТУДІЇ ПРОФ. Д. БЕРЕЗЕНЦЯ

В неділю, 30 травня в 8-ій годині вечора в авдиторії Алберта Каледж відбувся концерт вокальної студії проф. Д. Березенця. В програму концерту входили твори західно-европейських композиторів.

Проф. Д. Березенець виконав кілька українських та італійських дуетів з учнями своєї студії. Акомпанували Мирослава Фодчук та Ірина Кунда.

В попередньому числі „Українських Вістей" через недогляд було надруковано, що концерт відбудеться 6 червня. Перепрошуємо за недогляд.

Національний музей людини: нове завдання

(Спеціяльно для Канадської Сцени) — В перших роках нашого століття Національний музей Канади установив дослідження народної музики і фольклору здавна закорінених у Канаді культур: індіянської, ескімоської, французької і британської. Через довгі роки дослідницькі програми Музею і публікації віддзеркалювали переваґу фольклорних даних тих тубільних і основницьких культур. Одноче, як зростали і розвивалися культури інших етнічних походжень, Музей відчув свою відповідальність досліджувати багатство і різнородні традиції, що їх принесли в сучасне життя Канади пізніші імігранти.

В 1961 р. д-р Рой, голова Новоканадського центру для студій народних культур при Музеї, дискутувала такий проєкт дослідження з Пікоком, який погодився провести широкі дослідження етнічних громад в центральній і західній Канаді і накреслити напрямі для майбутніх дослідів. Наслідки цеї студії з 1962 р. були справді незвичайні. Тут відкривалася зовсім нова ділянка для студій народніх традицій у Канаді.

В наступних роках Пікок провів ширші дослідження народної музики серед різнородних етнічних культур. Йому помагали місцеві дорадники, які нав'язували зв'язок із співаками і представниками у своїх громадах і часто давали переклади матеріялів записаних на ленту. Дотепер за цією методою проведено дослідження народної музики в нижче вичислених етнічних громадах: (числа в дужках показують кількість записаних зразків у кожній збірці): духобори (502), литовці (389), українці (212), угорці (198), японці (187), ісляндці (136), фіни (61), меноніти (57), китайці (46), сіхи (42). Зразки народної музики записано теж серед кількох інших етнічних груп. К. Пікок провів також кілька досліджень етнічного народного мистецтва, підготовляючи наступне придбання зразків для виставки.

Публікації Національного музею людини віддзеркалюють цю концентрацію дослідів етнічної народної музики в останніх роках. В 1963 р. п. Пікок представив наслідки своїх оригінальних досліджень в огляді народної музики етнічних груп у Західній Канаді. В пізнішій своїй публікації з 1966 р. п. н. Двадцять етнічних пісень із Західної Канади, він дає музичні транскрипції, тексти, переклади і коментарі про народних пісень із п'ятьох культур. Одна з найвизначніших публікацій у серії його піонерської студії про духоборів і їх музики є Пісні духоборів, в якій перший раз подано музичні транскрипції унікального стилю хорового і партитурного співу духоборів. Новиною у книжці є додаток чотирьох грамофонних пластинок із записом пісень духоборських співаків і хорів, про які говориться у книжці. Незабаром появиться студія п. Пікока про литовські пісні любовного циклю п. н. Гірлянда рути.

З поширенням програми етнічних дослідів при Національному Музеї людини, стало очевидним, що потрібно додаткових дослідників для повного зреалізування амбітних плянів д-ра Рой і її співробітників. Законтрактовано спеціялістів з різних ділянок етнічного фольклору для проведення дослідів у терені і для виготовлення звітів з праці. Далі, в 1967 р. зорганізовано Славістичну і Східньо-европейську Секцію під керівництвом д-ра Е. Климаша в рамках Канадського центру студій народних культур, для обслуги канадських ,громад які знаходяться в обсягу тих етнічних плянувань. Як найбільше численна слов'янська громада в Канаді, — українці були першими, музичну творчість яких удокументовано і видано. Дотепер д-р Климаш видав три студії Національного музею, основані на його широких українських дослідженнях. Перша, то дуже потрібний огляд давніших студій українського фольклору в Канаді п. н. Бібліографія українського фольклору в Канаді, 1902—1964.

Як наслідок дослідної праці д-ра Климаша на преріях, появилися рівночасно дві студії Музею в 1971 р. — Українські народні пісні зимового циклу в Канаді, в якій зібрано традиційні різдв'яні і новорічні пісні і звичай українців у Канаді і Вступ до циклу народних пісень українсько-канадським імігрантів, змістом якої є численні пісні, в яких зображено переживання і сподівання українських піонерів на преріях.

Обидві книжки попереджені довгими вступними статтями з поясненням предмету студій, далі подано в них музичні транскрипції, тексти пісень в українській мові й англійський переклад і обширні коментарі до кожного тексту. Чотири грамофонні пластинки знову додано, так, що читачі можуть чути пісні як їх співали оригінальні виконавці. В українському архіві зібрано добре понад одну тисячу народніх пісень і казок.

В 1969 р. зорганізовано другу етнічну секцію присвячену культурам германо-скандинавського комплексу. Керівником її є Ейнарсон, який вже провів широкі досліди в Манітобі, Саскачевану, Алберті і в Британській Колюмбії. Тепер він підготовляє до видання обширну студію про ісляндський фольклор у Канаді.

Під сучасну хвилю обговорюється зорганізування Слухово-зорової секції, яка додасть нові технологічні димензії до студій етнічного фольклору в Канаді. Користування фільмом і відео-лентою доповинть наявну програму видавання книжок і дозволить на куди ширше розповсюдження культурних інформацій електронічними засобами.

Під час цього нового розвитку, літня програма дослідів продовжається. Спеціялісти з різних ділянок законтрактовалі до праці у специфічних околицях і громадах від моря до моря. Їх звіти охоплюють широкий засяг фольклорних і культурних даних, призбираних з додаткових етнічних джерел: італійських, жидівських, кашубських, фінських, латвійських, негритянських і македонсько - болгарських. В цілому звуковий архів етнічного фольклору і народної музики, який репрезентує 25 етнічних груп, начисляє яких 9,600 предметів.

Національний музей людини придбав також 1,679 зразків етнічного народного мистецтва для підготовки серії виставок, які розпічнуться з відкриттям відновленого Будинку Вікторії у 1972 р. Численні з тих зразків — навіть цілі колекції — були подаровані поодинокими особами, які бажають, щоб їх дорога спадщина одержала значно ширше публічне признання. Наприклад, д-р Гунуляк з Ванкуверу подарував свою знамениту збірку українського народного мистецтва, яка буде виставлена як знову відкриється Музей. Також з відкриттям будуть виставлені на показ предмети литовського народного мистецтва, подаровані, буквально, тузенями литовських канадців.

Як єдина установа в Канаді призначена для збирання, зберігання, публікації і вистав етнічного фольклору і народного мистецтва всіх етнічних груп Канади, — Національний музей людини є вповні свідомий своїх кустодіяльних і виставових відповідальностей, а також потреб майбутніх поколінь Канади. Щоб сповнити ті свої зобов'язання Музей особливо заінтересований у тому, щоб дізнатися про нові джерела народного мистецтва. Прохається кожного, хто бажав би подарувати, чи продати зразки етнічного мистецтва, костюми, музичні інструменти і т. п. сконтактуватися з: Dr. Carmen Roy, Chief, Canadian Centre for Folk Culture Studies, National Museum of Man, Ottawa.

Заборонили ввозити курей з Бр. К.

Наслідком масової пошести серед курей у Британській Колюмбії албертський уряд заборонив вводити до Алберти з Британської Колюмбії свійську птицю, вбиту дику птицю та яйця, щоб запобігти вибухові пошесті серед албертських курей. Заборона буде обов'язувати так довго, поки в Британській Колюмбії не проминне кур'яча пошесть. Минулого тижня в Британській Колюмбії згинуло від пошести понад 20,000 курей.

З Британської Колюмбії ввожено в минулих місяцях до Алберти прибл. 10,000 курей тижнево.

• **Квебекське село Ст. Віянне, де засипалася земля, тепер опустіло зовсім. Всі мешканці перейшли жити до сусідних сіл, бо існує загроза нового усунення землі.**

ЗБЕРІГАТИ РІДНУ ТРАДИЦІЮ — ЦЕ НАШ ОБОВ'ЯЗОК

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ ПАРАФІЇ СВ. ЮРІЯ В ЕДМОНТОНІ

«Зберігати рідну традицію — це наш обов'язок», — сказав Преосвященний Владика Ніл підчас спільного свяченого парафії св. Юрія Побідоносця в Едмонтоні. Відбулось те свячене в неділю, 9 травня, в залі УНДому та зібрало при великодньому столі батьків, дітей, внуків і гостей. За почесним столом сиділи представники українських едмонтонських товариств і організацій, парафіяльні священики, рідношкільні учителі, добродійка С. Тарнавська, голова Марійської дружини — п-і М. Гонтарик та члени церковного комітету. Почесним гостем парафіяльного свяченого був Преосвященний Владика Ніл.

В своєму слові до приявних змалював Владика прегарними образами український Великдень, підкреслюючи окремо ваґу та значення рідного обряду, мови, традиції, звичаїв у нашому змаганні зберегти себе дітьми рідної Церкви і рідного народу. «Сьогоднішня великодня гостина — сказав Преосвященний Ніл — є найкращим доказом того. Хоч не в Україні живемо, а все ж таки ми з'єднані сьогодні водно, як один нарід. І срібнолентий Син, і зелені Карпати, і Срібна Земля, і розлоге Поділля, і Київ над Дніпром і розмріяна Полтава — всі землі України заступлені тут нами. Коли б не рідна Церква, хто зібрав би був нас разом за тисячі миль від рідного Краю!» Глибоко в серця запали слова Дорогого Владики і були для всіх повним напімненням тривати у вірності для рідних ідеалів.

В імені товариств і організацій слово привіту від відділу КУК сказав прокуратор п. Я. Росляк, підкреслюючи факт відрадний для всіх, а почесний для парафії св. Юрія — рідне обличчя в парафіяльному житті.

Малий парафіянин, учень 5 кляси рідної школи, Роман Британ віддеклямував з чуттям вірш Я. Божемської "Христос Воскрес". Молоді Сумівки вивели на сцені два хороводи гаґілок. Приявні нагородили оба виступи рясними оплесками.

Свячене парафії випало в день матері. І цю обставину використано в дуже зворушаючий спосіб. На залю увійшла в товаристві своїх внуків Катерини і Василя Клоц та правнучок Анґеліни і Надії, найстарша наша парафіянка, 94-літня п-і Тетяна Яким'юк, яка засіла з згаданими при почесному столі.

Отець парох привітав її а в її особі всіх матерей підкреслюючи ту почесну ролю, яку вони сповняють у вихованні надії народу — дітей. Маруся Дворницька піднесла від парафії найстаршій матері між нами китицю рож, а приявні заспівали їй многая літа. Зворушуючий був цей образ і багатьом витиснув сльози радости на очах.

Великодню гостину приготовили членкині Марійської дружини, за що їм належиться подяка. Серед співу великодніх пісень весело проходив час свяченого. Коли закінчилось воно, всі в піднесеному настрої розходились домів.

о. В. Т

ГОЛОС МАЄ МЕЙОР ЕДМОНТОНУ

ЯК ТО ВАЖКО БУТИ ВСЮДИ

Айвор Дент, мейор

Одно із найтрудніших завдань, з якими зустрічається мейор міста, що його населення досягає числа пів мільйона, є намагання бути на всіх тих імпрезах, на яких всі сподіваються, що він буде.

У місті тої величини, що Едмонтон, відбувається щодня пересічно п'ять більших імпрез що вечора, з тим що в п'ятниці, суботи та неділі їх число звичайно подвоюється. То означає, що не лиш мейор мусить бувати на імпрезах багато вечорів та днів під кінець тижня, але ще й міські радні мусять теж ходити на імпрези.

Я особисто не противлюся тому, щоб на те посвятити навіть багато мого так званого вільного часу. Одначе мені прикро, якщо деякі особи критикують мене за те, що я „опустив" їхню спеціяльну імпрезу. То спеціяльно прикро, якщо я подивився на свій календар й мусів відмовитися піти на три інші імпрези, що мають місце в тому самому часі.

Недавно одного вечора, після того, як я протягом дня відвідав дев'ять різних організацій, одна жінка накинулася на мене з лайкою за те, що я не був приявний на офіційному відкритті приміщення її клюбу. Президент Норвуд Ліджен п. Яблонський сидів поруч мене. Мені було приємно почути, як він звернувся до тої особи, що зі мною сварилася, і сказав, що, на своєму становищі, він часто зустрічається з вимогами, які ставлять до нього на той сам час. Через те він ніяк не може прийняти всіх запрошень, з якими до нього звертаються. Мені було мило, що зайнята різними справами людина, якої час забирають різні суспільні обов'язки, була приявна а при тій розмові й сказала про свою думку.

Люде, що беруть участь у публічному житті та публічних організаціях, є такі самі люде, як і кожна інша людина. Вони часто мають різні родинні зобов'язання, мусять дбати про те, щоб заробити гроші на прожиток та багато інших справ, що забирають їхній час. Часто вони мають за багато зайнять, щоб могли критикувати других. Цікаво, чому ті, що так гостро критикують людей, які перепрацьовані, мають так мало охоти взяти на себе відповідальність в публічному житті, так, як це роблять інші?

Ivor Dent

Айвор Дент, мейор

Концерт Грузинського ансамблю

Blue and White Attractions Limited Presents

Заповіджений на 8 і 9 червня в Едмонтоні та 10 червня в Келгарі концерт Грузинського ансамблю пісні й танку

НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Хто вже купив квиток на виступ, одержить зворот заплачених грошей там, де купив квиток.

Концерт Грузинського ансамблю НЕ відбудеться в Алберті

ЗА НАЙКРАЩИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ

— ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО —

„Українських Вістей"

Друкуємо —

- книжки
- весільні запрошення
- базарові та інші тикети
- афіші
- брошури
- візитівки
- летючки
- журнали
- леттерґеде, коверти тощо

Ukrainian News Publishers Ltd.

10967 - 97 Street — Phone: 422-5708 — Edmonton, Alberta

Похорон бл. п. Павла Жеребецького в Саскатуні

В четвер, 21 січня, проживши 82 роки свого життя, відійшов у вічність у шпиталі св. Павла в Саскатуні, по довгій та важкій недузі, один із найстарших членів-піонерів катедри св. Юрія бл. п. Павло Жеребецький.

бл. п. Павло Жеребецький

Покійний Павло народився 3 квітня 1888 р. в селі Торки, пов. Сокаль, Західна Україна. Тут він закінчив сільську школу й почав помагати родичам у господарстві. В 1912 р. коли почалася масова еміграція до Канади, він виїхав до Канади й заїхав до Саскатуну. Тут стрінув він своїх односельчан й залишився жити на постійне. Незабаром він дістав працю впорядчика на Саскатунському університеті, яка йому подобалася й він совісно її виконував аж до часу звільнення його на заслужений відпочинок. Через довший час жив він самітно, а вільний час проводив у доброму товаристві. Від самого початку був членом парафії св. Юрія.

24 березня 1924 р. він одружився з Параскевією Кульпак, що походила родом з села Розталів, пов. Сокаль. Вінчалися в церкві св. Юрія в Саскатуні. Після вінчання обоє п-во Жеребецькі стали зразковими членами своєї парафії. Покійний Павло був довгі роки в управі церковного комітету й помагав, де було треба і як міг. Як перейшов на пенсію, та, через довгі роки, був буфетчиком в Домі „Просвіти" коло церкви. Був він теж довголітним членом Братства Українців Католиків та через довгі роки передплачував і залюбки читав „Українські Вісті".

Покійний був веселої та лагідної вдачі й через те здобув собі багато добрих приятелів. Коли в 1939-40 р. будувалася нова церква, теперішна катедра, покійний помагав багато, жертвуючи гроші й помагаючи працею при будові. Був він теж упорядчиком в церкві й услугував коло престолу.

Минулого року бл. п. Павло почав підупадати на здоров'ю, відтак пішов до шпиталю, де пролежав кілька місяців, тут і постигла його смерть, до котрої гарно себе приготовив, прийнявши св. Тайни.

Покійний полишив у смутку дружину Параскевію, сина Василя з дружиною в Саскатуні, дочку Олену, замужну Гаврилюк в Принс Алберт, 5 внуків та багато добрих приятелів.

Похорон покійного розпочався панахидою, що її в п'ятницю, 22 січня відслужив о. декан о. П. Криворучка в каплиці Вествуд Фюнерал Чапел при участи рідні та багатьох приятелів та знайомих. В суботу, 23 січня в катедрі св. Юрія відслужили о. прелат І. Олійник і о. декан П. Криворучка заупокійну св. Літургію й похорон. На богослуженні було дуже багато приятелів покійного та парафіян.

В часі богослужби співали дяки під проводом п. В. Смицнюка. Прощальне слово виголосили о. прелат І. Олійник та о. декан П. Криворучка. Оба проповідники підкреслили добрі прикмети покійного, який через своє довге життя, як добрий член Церкви, добрий батько родини і вірний муж сповняв свої обов'язки вірно, совісно і щиро так, що може бути добрим приміром для других.

Після „послідного цілування" сумний похід багатьох автомобілів вирушив на цвинтар, де відслужено послідну панахиду та послідне „вічна пам'ять", після чого спущено домовину в могилу.

По похороні відбувся в парафіяльному домі обід, що його приготовили членкині відділу ЛУКЖ під проводом п-і Замулинської. Під час обіду о. декан П. Криворучка, згадуючи покійного, склав вислови співчуття його родині та попросив про жертви на добрі цілі та на газети, які покійний залюбки читав. Зі збірки, що її перевів п. М. Чугайовський, передано 20.00 дол. на „Українські Вісті".

Зять покійного Василь Гаврилюк подякував Всеч. Отцям за відслуження похоронних обрядів, за слова потіхи та розради, дякам за спів, членкиням відділу ЛУКЖ за приготування поминального обіду, а всім учасникам похорону за віддання послідної прислуги покійному, за молитви та за жертви на Служби Божі.

Піснею „Достойно єсть" закінчено поминальний обід.

За жертву щиро дякуємо, а покійному Павлові вічна пам'ять.

ПОДЯКА

Засмучена дружина і діти покійного Павла Жеребецького складають щиру подяку Всесв. о. прелатові І. Олійникові та Всеч. о. деканові П. Криворучці за відслуження похоронних обрядів та за слова прощання, як теж за відвідини хворого у шпиталі. За відвідини хворого дякуємо теж усім приятелям покійного. Приятелям покійного дякуємо за жертви на Служби Божі та за квіти на могилу, як теж за несення домовини з його тлінними останками. Членкиням відділу ЛУКЖ дякуємо за приготування поминального обіду, похоронному заведенню „Вест Вуд Чапел" дякуємо за совісну та чемну обслугу, жертводавцям на пресу за їхні жертви, а всім учасникам похорону за віддання послідної прислуги покійному. Нехай Господь нагородить усіх своїми ласками, а покійному Павлові дасть царство небесне.

Дружина Параскевія, син Василь і невістка, дочка Олена і зять Василь та внуки.

Український фестивал у Канорі, Саск.

З нагоди і впарі з саскачеванським фестивалем „Саскачеван Гом-Комінг 71", українці-члени трьох парафій: Православної, католицької та об'єднаної (юнайтед) в Канорі почали ще в місяці лютому спільними силами робити дбайливі приготування до великого „українського фестивалю", що має відбутися в місті Канорі, Саск., в неділю, 11 та в понеділок, 12 липня 1971 р. (свято Петра й Павла).

Коли взяти під увагу різні приготування, які вже зроблено, то вже тепер видно, що програма дводенного „Українського фестивалю" буде багата, різноманітна й цікава. Ціла програма фестивалю та показ різних речей мають за завдання показати вклад українських поселенців у розбудову Канади та вклад української культури в канадську культуру.

Для підготовки програми фестивалю вибрано різні комітети, з яких кожний має свої окремі завдання.

В двох днях фестивалю можна буде оглянути збірки різних предметів щоденного вжитку з піонерських часів, виставку українських книжок, вишивок, писанок та українського печива, а далі українських народних строїв, мистецьких картин, тканин та різних ручних робіт.

В час фестивалю будуть виступи українських танцюристів, хорів молоді, музичні контести, церковних хорів та великого збірного хору.

Окрім того, підготовляються ще інші покази, про які повідомимо згодом у пресі.

Григорій Ф. Стратійчук

Едмонтон, Алберта

ПОХОРОН БЛ. П. ПЕТРА ІЛЬЦЕВА

бл. п. Петро Ільців

В неділю, 3 січня вранці відійшов на вічний спочинок у „нирсінг-гом" в Смокі Лейк бл. п. Петро Ільців, проживши 68 років і 4 місяці свого трудолюбивого життя.

Покійний прийшов на світ у селі Трибухівці, пов. Бучач, Західна Україна, 11 вересня 1902 р. По закінченні місцевої публічної школи, працював столярем у батьківському варстаті, а пізніше в місцевій кооперативі. В 1924 р. він одружився з Катериною з роду Молочинських. Подружжя діждалося троїх дітей. В 1928 р. він виїхав до Канади шукати кращої долі. Спровадили його до Канади односельчане п-во Ґабінети й Мотюки зі Скаро й Делф, у яких він, після приїзду, й перебував. В Канаді він працював майстром при будові фермерських будинків, а також при будові церков у Скаро й Дервент. В часі господарської кризи фармери не мали чим платити за працю, але покійний не дуже й упоминався. Він завжди мріяв про те, щоб спровадити до Канади свою родину, та його мрія не сповнилася. Щойно після другої світової війни вдалося йому спровадити до Канади свою дочку Пелягію, яка розлучилася зі своєю матір'ю та братом в 1944 р. Мати та брат були в тій частині Німеччини, яку окупували большевики, що їх і репатріювали додому. А Пелягія була в французькій окупаційній зоні й тому їй удалося виїхати до Канади.

Після війни, в 1948 р. покійний переїхав на постійний побут до Едмонтону, де працював у різних будівельних компаніях. Та згодом його здоров'я підупадає і в 1960 р. він залишає працю, а в 1968 р., за порадою лікаря, він виїздить до Смокі Лейк, де більшу частину року проводить у шпиталі, де й закінчив своє трудолюбиве життя.

Покійного завжди можна було побачити в церкві у тій місцевості, де він проживав. Він радо теж жертвував на потреби церкви та парафії. І з цього світу він відійшов у мирі з Богом та людьми.

Тлінні останки покійного перевезено до Едмонтону. Похоронні відправи зачалися у вівторок, 5 січня. Заупокійну св. Літургію й похорон відслужив о. д-р Е. Камінський у церкві св. Юрія Побідоносця, при участи багатьох приятелів та знайомих покійного, що прибули на той сумний обряд переважно з околиці. Тлінні останки покійного зложено на цвинтарі св. Михайла в Едмонтоні. Після похорону дочка й зять запросили всіх на поминальний обід до своєї хати. На заклик п. М. Іванкова, односельчанина покійного, переведено збірку на „Українські Вісті", що їх покійний передплачував через довгі роки. Зі збірки прийшло 19.45 дол.

Покійного оплакує дружина Катерина в Україні, дочка Пелягія, замужна Варава в Едмонтоні, сестра Пелягія замужна Посилужна в Едмонтоні, дві сестри Катерина і Анна в Польщі, 4 внуки та багато знайомих і приятелів.

За жертву на „Українські Вісті" щиро дякуємо, а покійному Петрові вічна пам'ять.

ПОДЯКА

Горем прибита родина по втраті невіджалуваного нашого батька, дідуня та брата бл. п. Петра Ільцева, складає щиру подяку Всесв. о. д-рові Е. Камінському за відслуження похоронних богослужб, дякові п. Слєнчикові за спів у часі похорону, приятелям покійного за несення домовини з тлінними останками, а похоронному заведенню Парк Меморіял за совісну обслугу. Дякуємо сердечно теж тим усім, що чимнебудь причинилися до гідного переведення похорону нашого дорогого покійника та тим, що віддали йому послідну прислугу. Нехай Милостивий Господь нагородить усім сторицею, а канадська земля нехай буде йому пером.

Дочка, зять, сестра і внуки

Спільне свячене у Райкрофт, Алберта

В понеділок, 12 квітня була Служба Божа в місцевій церкві св. Івана Хрестителя. В церкві було дещо більше людей, як звичайно, бо то Світлий Понеділок. До нас приїздить на відправи священик з Гай Прері о. Д. Базюк, який має гарний голос і здорові груди. И то Божа ласка, бо він мусить ще й нам помагати співати.

Після Служби Божої ми всі пішли до парафіяльної залі на спільне свячене. Коли наш добрий пастир поблагословив і посвятив те все, що стояло на столах, а було всего подостатком, тоді попросив нас усіх заспівати спільно „Христос воскрес". Ми відспівали тричі, а тоді засіли споживати дар Божий, що нам наготовили наші добрі господині.

Зачинаємо від свяченого яйця. Чогось мені тоді прийшла на думку історія, що її розказував мій покійний батько. А саме раз мандрувало трьох монахів пустинею далекою й зайшли в ліс і заблудили. Вже й харчів їм не стало й голод докучає. Аж тут несподівано знайшли в лісі гусяче яйце. Розіклали вогонь й спекли яйце. Їхній настоятель, ігумен, каже: „Хто з нас трьох скаже найдотепніше слово, той з'їсть яйце". Перший чернець узяв зі своєї скрипки свячену воду тай каже: „Свячу тебе водою святости!" А другий витягнув сіль тай каже: „Солю тебе сіллю мудрости!" А третій каже: „Коли ти вже посвячене й посолене, то ввійди до будови вічности!" І з'їв яйце.

Ми їли наші свячені яйця без приповідок й без журби, що нам не стане, бо наші господині приготовили досить їжі.

Наш о. парох пригадав нам, як то колись наша дітвора виводила гаґілки коло церкви, а старші приглядалися. О. Д. Базюк пригадав нам і кілька пісень-гагілок, що нам пригадали наші молоді літа.

Після закінчення свяченого наш старенький 86-річний піонер п. Іван Равлик попросив приявних скинути по кілька кводрів на пресовий фонд „Українських Вістей" й написати допись про нашу громаду й дати знати читачам „УВ", що ми ще живемо. То не важне, кілько нас тут є, але які ми є.

Дякуємо Вам, пане Равлик за вашу добру думку. Держіться добре ще й дальше й помагайте нам з вашою дружиною Галею в праці у нашій парафії.

Молода панночка Винницька пішла зі збіркою й зібрала дещо. З того висилаємо 6.00 дол. на „Українські Вісті". Всім членам та всім членкиням бажаю діждати чергового року та мати знову таке гарне спільне свячене.

Марія Магдалина

• **Секретар совєтської комуністичної партії Л. Брежнєв сказав французькому міністрові закордонних справ М. Шуманові, що він хоче відвідати Францію. Це буде його перша візита закордоном, відколи він прийшов до уряду в 1964 р.**

• **Турецькі літаки примусили приземлитися совєтський військовий літак, що перелітав над Туреччиною. В літаку було 6 осіб в цивільному одязі. Припускають, що то старшини летунської розвідки.**

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

КРАВЕЦЬ ДМИТРО ПРОНЮК

В. ГАВРИШ

Між моїми знайомими, що жили в Едмонтоні варто згадати ще кравця Дмитра Пронюка. Вправді він не мав закінченої якоїсь вищої школи, але був чесним ремісником й добрим українським патріотом.

Дмитро Пронюк приїхав до Едмонтону з Вінніпегу десь 1913 р. Він був малого росту й ненадзвичайного здоров'я, але мав у руках такий фах, що до того не треба було ні великої сили ні надзвичайного здоров'я, лише зручности й помислу. Він був кравцем й то досить добрим. В Едмонтоні він познайомився із Семом Головачем, який був теж кравцем, й вони оба відкрили кравецьку робітню в т. зв. Гібсон Блок, на 96-ій вулиці та Джаспер авеню. Але спілка довго не тривала, бо Сем Головач лишив Пронюка й відкрив власну робітню поруч готелю Квін. Пронюк залишився сам й забрався до шиття нових одягів.

Десь у січні 1914 р. приїхав з Німеччини аґент з фабрики сукна й продавав матеріяли на одяги. Матеріяли були відносно дешеві й дуже доброї якости. Пронюк замовив тої матерії досить велику кількість. В місяці травні прийшли замовлені матеріяли. Як Пронюк дістав своє замовлення, то йому самому стало дивно, що того є так багато. Він заповив не лише всі свої полиці, але й ціле приміщення, що ледви можна було пропхатися. Але він був вдоволений, бо матеріяли були дійсно дуже доброї якости й гарно виглядали.

Пронюк тоді почав шити чоловічі одяги на велику скалю. Він дістав матеріяли по відносно дешевій ціні, то міг й шити одяги за низьку ціну. В нього зачало замовляти одяги багато людей так, що він сам не вспівав їх шити. Він узяв собі до помочі другого дуже доброго кравця А. Батюка й вони оба шили чоловічі одяги. Одяги були дуже гарні і усім дуже подобалися. А що ціна була дуже приступна, всього 30.00 дол., то оба кравці ледве вспівали на час шити замовлені одяги. Їхні одяги були інакші, як ті, що їх продавали по крамницях. Жакети, що вони шили, мали широкий комір, обшитий наоколо так, як колись носили жорніри в краю. Так само обшиті були й рукави. Штани були вгорі широкі, а вдолині зовсім вузькі, майже сходили „на шило". До того матеріял був дуже сильний й одягу прямо не можна було зносити. Я знаю одного вуглекопа, що кинув працю в копальні й пішов фармувати на Следден. Він Замовив одяг в 1914 р. в Пронюка, носив його досить часто й мав його ще 1959 р. й не міг ніяк зносити.

В серпні 1914 р. розпочалася в Европі війна. В Канаді теж настало безробіття. Дехто казав, що його викликали штучно, щоб примусити молодь іти до війська. Не було праці, то не було й грошей. Не було за що замовляти й одягів і Пронюк залишився зі своїми матеріялами в своїй робітні, до якої ніхто не приходив. Але згодом господарське положення поправилося. Фабрики працювали для воєнних потреб й їм треба було вугілля. Отже вуглекопи почали заробляти й то незле. Також треба було збіжжя на воєнні потреби й фармарі теж діставали добрі гроші за свої продукти. Пронюкова робітня знову віджила, бо і вуглекопи і фармарі кинулися шити одяги й то по кілька відразу. Очевидно із збільшенням замовлень Пронюк почав підносити ціни на одяги й вкінці брав за них по 125.00 дол. Я сам замовив був один одяг у Пронюка, але я заплатив ще дещо дешевше, бо лиш 80.00 дол. Але я довго його не носив, бо мені не дуже подобався крій, а до того таких одягів було в Едмонтоні між нашими людьми дуже багато й я не хотів носити такий одяг, що його всі носили.

В той час ще не було таких клопотів із податками („інком текс"), як тепер, то Пронюк, хоч добре заробляв на шитті одягів, не мусів платити ніякого податку. Він доробився добре, збудував собі ,хату купив автомобіль й почав розглядатися за жінкою для себе. Йому впала в око молоденька 15-річна гарна дівчина — Емілія Невчас. Вона погодилася вийти за нього заміж, хоч він був значно старший за неї. Вони скоро подружилися й перейшли жити до Дмитрової хати. Виглядає, що подружжя було щасливе, бо я ніколи не чув ніяких нарікань ні від Дмитра ні від Емілії. А я був щось певно вчув, якщо були би якісь нарікання, бо я тоді жив у Невчасів й був заприязнився з тою родиною.

Пронюк був добрим українцем й радо давав на всякі українські цілі. Як організували Українську Греко-Православну Церкву в Едмонтоні, то він був один із дванадцятьох основників (їх називали жартом „апостолами"). Він був першим касиром православної парафії, якій якраз такого касира було потрібно, щоб мав багато грошей, бо парафіяльна каса була порожна. Пронюк часто платив свої гроші за парафіяльні видатки. Він був теж членом управи Інституту ім. М. Грушевського й там також часто платив свої гроші за видатки Інституту. Як д-р Осип Назарук був у Едмонтоні й збирав гроші, то Пронюк нераз возив його на фарми за збірками. Д-р Назарук написав свої спомини про побут в Едмонтоні й теж згадує з вдячністю про прислуги Пронюка.

З часом крій одягів змінився, люде почали замовляти нові, модні одяги й Пронюкові „спеціяльні" одяги вийшли з моди. Пронюк мусів до того достосуватися теж. Ін переніс свою робітню на інше місце, на 101 вулицю, поруч Української книгарні Д. Фербея. Але тут вже такого руху не було, як в попередній робітні, бо Пронюк вже не робив спеціяльних одягів.

Десь в тому часі Пронюкові трафилася ще й немила пригода. А саме Юрко Кузик, про якого я вже згадував, намовив Пронюка, щоб позичив йому 12,000 дол. на купно духоборських фармів в Кемсак, Саск. Духобори, що жили в околиці Кемсек, порішили виїхати до Росії. Ю. Кузик, який був аґентом корабельної лінії Сі-Пі-Ар, зробив з духоборами умову, що перевезе їх до Росії кораблями тої лінії. При тій нагоді він познайомився з духоборами й договорився з ними, що закупить їхні фарми. Кузик думав на тому купні добре заробити. Ін не мав сам своїх грошей на купно фармів, тому намовив різних людей в Едмонтоні, щоб позичили гроші на купно фармів, обіцюючи їм притому, що вони добре заробдять на тому купні. Тимчасом духобори позичили були на дорогу гроші в банках й мортґеджових компаніях, які мали перші мортґеджі на фарми. Кузик давав гроші вже на другі мортґеджі. Якраз тоді прийшла депресія, грошей не було й ціни за фарми впали дуже низько, а до того фармів ніхто не купував, бо люде не мали грошей. Мортґеджові компанії боронили своїх грошей і забрали фарми для себе, бо вони мали перший мортґедж, а бідний Кузик і ті, що йому подавали гроші, не дістали нічого.

Недавно був у мене п. Яків Стратійчук, що тоді вчителював, а також працював у банку в Йорктон та Кемсек, Саск. Він докладно знає ту історію з духоборами й мортґеджами та з тими грішми, що їх тоді стратив Кузик. Він згадував мені імена кількох едмонтонців, які тоді потратили гроші. Між ними був теж і наш Д. Пронюк.

Було б певно цікаво знати більше про ті справи й п. Стратійчук добре зробив би, якщоб ту цілу історію написав. М. ін. я довідався теж від п. Стратійчука, що майже всі духобори, яких Кузик вислав до Росії, вернулися назад до Канади. Щось дуже коротко попасали в Росії. Видно, що таки в Канаді легше жити... В кожному разі на духоборах стратив Д. Пронюк 12,000 дол., що були на ті часи таки добрі гроші.

Депресія відбилася й на підприємстві Пронюка. Батюк робив ще в нього дальше й він, враз із Пронюком, шили одяги за новим модним стилем, але замовлень було щораз менше, бо люде не мали грошей. До того Пронюкові скінчилися вже німецькі матеріяли, а канадські, якими він користувався, були досить дорогі й не такі добрі, як німецькі. А люде не мали грошей і доношували свої старі одяги так довго, як лише могли, щоб не видавати грошей на купно нового одягу, бо за гроші було таки дуже важко.

Зменшені прибутки з кравецької робітні ніяк не відбивалися на жертвенности Пронюка. Він й дальше давав свої жертви на церковні та народні цілі й брав живу участь в церковному та суспільно-громадському житті. Дітей у Пронюків не було. Тому вони обоє радо працювали в церковних та громадських організаціях. Як я вже згадував, Д. Пронюк був слабого здоров'я і 10 грудня 1939 р. він нагло помер таки у своєму ліжку. Хоч він заробляв досить добре, то майна, як мені відомо, він не лишив, окрім хати. В своїй кравецькій робітні він мав касу й усі думали, що він там держить свої гроші. Ще був клопіт із отворенням каси, бо Пронюк нікому не сказав, на які цифри можна касу відчинити. Треба було кликати спеціяльного механіка. Як відчинили касу, показалося, що каса була порожна. Пронюк заробляв незлі гроші, але давав чимало на різні церковні та національні цілі й майна не залишив.

Його дружина залишилася молодою вдовицею й заміж більше не виходила. Вона працювала через довгий час у компанії Ітон (20 років мабуть), а відтак через 6 років у шпиталі Роял Александра. Тепер вже має пенсію й живе собі в своїй хаті. Вона ще й дальше держиться молодо й працює досить багато по різних організаціях.

По її чоловікові Д. Пронюкові залишилася гарна пам'ятка у всіх, що його знали. Він, хоч не мав великих шкіл, але був чесним ремісником, а притому добрим українським патріотом, не лише у серці, але показував свій патріотизм й на ділі, жертвуючи щедро на різні українські цілі.

ДРУКАРНЯ „УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ"
ВИКОНУЄ:
- журнали
- фірмові коверти
- афіші, летючки
- фірмові листи
- візитівки, білети
- книжки
- базарові квитки
- брошури
- весільні запрошення

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК
для ваших дітей у юнацькому віці це передплата за цікавий, гарний, ілюстрований місячник
ЮНАК
YUNAK Magazine
2199 Bloor St., West, Apt. 13
Toronto 9, Ont., Canada

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
MARKET DRUGS LTD.
через дорогу від міського ринку (маркету)
10203 - 97 вул., Едмонтон, Алберта
Борис А. Фербей і п-і Леся Івасюк
Найбільший склад дріжджів та всіх додатків до виробу домашнього вина.